

Ξεχαρβαλώθηκε η Ζωή: Η Γραφή, η Ανάγνωση και η Ελευθερία

Φιλήμονας Πατσάκης

Ο τίτλος μάς πηγαίνει πολύ πίσω, στον Σαίξπηρ και τις μεγάλες τραγωδίες του, αλλά μας δίνει το στίγμα των καιρών μας τόσο μα τόσο μεστά. Η λογοτεχνία συχνά υποτιμάται ως μια απλή στιγμή τέρψης, όμως πηγαίνει πολύ πέρα από αυτό. Ακολουθώντας συγκεκριμένα χνάρια στον λαβύρινθο των υπέροχων δημιουργιών της παγκόσμιας λογοτεχνίας, μένουμε άφωνοι από την πυκνότητα των ερωτημάτων που τα έργα αυτά εκτόξευσαν προς τον εμβρόντητο άνθρωπο. Η έννοια της χρησιμότητας δεν μπόρεσε ποτέ να απαντήσει στην τραγικότητα της ύπαρξης. Μια τραγικότητα που θέτει υπό αμφισβήτηση τα θέσφατα με τα οποία οι εξουσίες μπολιάζουν και αδρανοποιούν τη ζωή. Το χάσμα της ασυμφωνίας αυτής η εξουσία το γέμιζε με φόβους, πολέμους, ταυτότητες, αποκλεισμούς, εμπέδωση ορισμών, χρήση σκοπών και στόχων – τίποτα δεν μπόρεσε να καλύψει την έλλειψη συνοχής. Τίποτα δεν απομένει πέρα από τον δισταγμό και τον φόβο.

Στα μεγάλα έργα έχεις την αίσθηση μιας έντονης μοναξιάς αλλά και μια εξαντλητική πορεία μιας νέας συγκρότησης. Ο άνθρωπος αναλογίζεται και οριοθετεί, αλλά ταυτόχρονα μετακινεί διαρκώς τα όρια. Καθώς τα όρια που καθόρισαν τα στρατόπεδα συγκέντρωσης και η χρήση των δύο ατομικών βομβών όρισαν και τις διαστάσεις της εξουσιαστικής φρίκης και καθώς η απειλή όλων αυτών μας ξανακυκλώνει, γνωρίζουμε πλέον ότι δεν φτάνουν πια οι επικαλύψεις επιθυμιών που στηρίζονταν στις πλαστές οικονομικές ανάγκες για να απαντήσουν στο πώς να ζήσουμε και στα γιατί που μας αγχώνουν. Όλα δείχνουν να ξανατίθενται από την αρχή.

Στο υπέροχο βιβλίο του Mahi Vinebine «Τα αστέρια του Σίντι Μούμεν», από την αρχή γνωρίζουμε ότι ο ήρωας είναι ήδη νεκρός. Διαβάζουμε λοιπόν: «Εξάλλου δεν τράβηξα μπροστά στη ζωή μου

γιατί δεν υπήρχαν και πολλά να κάνω. Και θέλω να δηλώσω ευθύς εξ αρχής, δεν λυπάμαι που τελείωσα. Δεν έχω την παραμικρή νοσταλγία των δεκαοκτώ βασανισμένων χρόνων της δύσκολης ζωής που μου δόθηκε να ζήσω». Το Σίντι Μούμεν είναι ένα προάστιο της Καζαμπλάνκας. Για την ακρίβεια η χωματερή της, όπου ζουν οι απόκληροι. Αυτό που ο Μπάουμαν θα πει «Ανθρώπινα απόβλητα». Οι άνθρωποι χωρίς φωνή, ο φόνος χωρίς ένοχο. Η πρόοδος που έταξαν έχει θαφτεί κάτω από αυτό το «δεν έχω την παραμικρή νοσταλγία». Η λογοτεχνία ανιχνεύει τη ζωή σε αυτή τη ρωγμή, όπως έκανε στις στιγμές όπου τα καθεστώτα επέβαλλαν τη σιωπή της λογοκρισίας.

Ας πάρουμε για παράδειγμα τη Ρωσία και την σχεδόν εξωπραγματική λογοτεχνία που βγήκε από εκεί. Οι τσάροι έπεσαν πάνω σε κάθε προϊόν ελεύθερης σκέψης με μίσος. Εκκαθαρίσεις στα πανεπιστήμια, στυγνή λογοκρισία, παντού μυστικοί πράκτορες, ρητή απαγόρευση κρίσεων και συζητήσεων στον τύπο και όπου αλλού πάνω σε ό,τι αφορούσε στο καθεστώς. Όμως έγινε φανερό ότι σταδιακά η λογοτεχνία στη Ρωσία αντικατέστησε τη φιμωμένη φωνή της κοινωνίας, άνοιξε το λαρύγγι της, αποκατέστησε τον διαλυμένο διάλογο των ιδεών, έδωσε πνοή σε οράματα και ελπίδες. Μόνο η λογοτεχνία με την ιδιόρρυθμη φύση της μπορούσε να στεγάσει τα αιτήματα της εποχής. Οι κοινωνικές ιδέες βρήκαν αμέσως θέση στα λογοτεχνικά κείμενα. Πίσω από τις μορφές που αναδείχθηκαν στη ρωσική λογοτεχνία, εύκολα ψηλαφεί κανείς τους δεσμούς με την κοινωνική συνείδηση της εποχής. Μια νέα στάση ζωής ενσαρκωνόταν μέσα από τις σελίδες της. Το ίδιο δεν συνέβη και στην Αμερική του Μακάρθι όπου άνησε η επιστημονική φαντασία;

Ο άνθρωπος αναζητά και πάλι τη σκουριασμένη πανοπλία του Δον Κιχώτη. Από τη γραφή ζητάμε ένα νόημα απόλυτα παρόν, ένα νόημα που θα ανατέμνει τις μέχρι τώρα βεβαιότητες, ζητώντας τον τόπο που ακόμη δεν είναι εδώ. Η ποίηση μπορεί να κινηθεί ανάμεσα στην ανθρώπινη άγνοια που δημιουργεί καινούργια πράγματα, την αυτοσυνείδηση που μας οδηγεί να μεταμορφωνόμαστε σε όσα έχουμε κάνει, αναλογιζόμενοι τις δυνατότητες αυτών που μπορούμε

ακόμη, και στην ανάγκη για την αυτεξούσια πορεία πέρα από τη διάχυτη απελπισία. Τα έργα δεν είναι ούτε ψυχές ούτε πράγματα ούτε ανανεώσιμα αρχέτυπα σε ένα γλωσσικό σύμπαν προς μελέτη. Είναι αμυντικές διεργασίες σε συνεχή μεταβολή. Αυτά υπάρχουν ως δυνατότητες μέσα σε μια προσπάθεια ελέγχου τόσο της γραφής όσο και της ανάγνωσης.

Ένα παιχνίδι παλλόμενων αντιθέσεων βρίσκεται στη βάση της εναλλασσόμενης παρόρμησης προς την ασφάλεια ή την εξέγερση. Σήμερα αισθανόμαστε να ασφυκτιούμε μέσα στη λογική των νόμων. Υπάρχει μέσα μας κάτι παθιασμένο, γενναιόψυχο και ελεύθερο, που υπερβαίνει τις παραστάσεις της λογικής. Χάρη σε αυτή την υπέρβαση είμαστε άνθρωποι. Αυτό γίνεται, στη σημερινή σήψη, αντικείμενο ποινικής αντιμετώπισης. Τι γίνεται τώρα που η ευτυχία εξαφανίζεται από τον πυρήνα της ανθρώπινης επιδίωξης; Οι ορισμοί και οι μύθοι πάνω στους οποίους στηρίχθηκε η σημερινή δομή καταρρέουν και η αυτεξουσιότητα προβάλλει ως μια στιγμή που θα κάνει την αλληλεγγύη κάτι πολύ πέρα από μια προσωπική στιγμή: θα την κάνει μέρος μιας συνολικής αλλαγής παραδείγματος.

Η τέχνη έχει από καιρό φύγει από τη σφαίρα του όποιου φορμαλισμού, σήμερα μπορεί να φτάσει μέχρι το σημείο να υποσκάψει και να υπονομεύσει τις συνήθειες και τις αυτοματοποιημένες αντιλήψεις. Θα το κάνει; Καθώς ο αυταρχισμός του μονολογισμού υποχωρεί, προτείνοντας μια βίαιη καταστολή, μένουμε κοιτώντας τις εμπειρίες της πολυφωνικότητας, τις πολλές φωνές που συνθέτουν το ανθρώπινο. Οι μονοφωνικοί περιορισμοί υποχωρούν μπροστά στην ανάγκη μιας νέας ανακουφιστικής συλλογικότητας, το υποκείμενο αναγνωρίζει δειλά δειλά την ανάγκη για την επικύρωση της αλληλεγγύης, για μια πληθυντική επένδυση στο σώμα, για μια διαρκή υπέρβαση των κατατεθειμένων ορίων.

Άλλο ένα σημείο που πρέπει να τονίσουμε είναι η δυνατότητα της αφήγησης να υπερβαίνει τη λήθη, την επικύρωση της εξουσίας. Σε αυτή την ανάγκη εμπλέκονται αρχικά οι μαρτυρίες για το Άουσβιτς και η σιωπή γύρω από το Γκουαντάναμο. Τι παρήγαγε το

Άουσβιτς; Στη βάση ποιας λογικής δομήθηκε ως δυνατότητα; Κάθε εξουσία φέρνει εντός της αυτή τη δυνατότητα. Η γραφή μπορεί να απομακρύνει την ύβρη της λήθης που λειτουργεί ως κατασταλτικός μηχανισμός και που εμφανίζει τέτοιες δομές ως λογικές. Καθώς παρακολουθούμε τα πτώματα που ξεβράζονται στις ακτές της Δύσης, αισθανόμαστε μια ροή συνέχειας των εποχών. Άνθρωποι οι οποίοι πολλές φορές δεν ταυτοποιούνται, των οποίων ο χώρος ταφής μένει άγνωστος, αυτοί οι άνθρωποι είναι αυτοί των οποίων η αφήγηση συντρίφθηκε, στην οποία την υπόσταση έχει συντελεστεί μια σημαντική αλλοίωση Ξέρουμε αρκετά για να μπορούμε να πούμε ότι κάθε ολοκληρωτισμός θέλησε να δομήσει μια αξιολογική γλώσσα, μια γλώσσα του αποκλεισμού. Ο ορισμός του τι μπορεί να νοηθεί ως σωστό και λάθος, καλό και κακό, καλύπτει τότε το σύνολο της ζωής. Πολλά νοήματα αποκτούν στην ουσία μια ποινική διάσταση.

Η γραφή που μας ενδιαφέρει κινείται στους αντίποδες μιας τέτοιας λογικής. Διαλύει τη συνηγορία και ορίζει τις στιγμές που βγαίνουμε έξω από την αλλοτρίωση. Είναι στιγμές που η λογοτεχνία αποβλέπει στη διάρρηξη της ιεραρχίας μέσα στην επικράτεια των γεγονότων. Η λογοτεχνία μπορεί να γίνει η αξία χρήσης μιας κοινωνίας που θέλει να δει το έξω, αυτό υπάρχει στη φύση της ως δυνατότητα, όπως αντίστοιχα υπάρχει και η δυνατότητα να παίξει τον ρόλο της επικύρωσης του υπάρχοντος.

Στην ανθρωπότητα, το αίτημα για εξέγερση τίθεται εκ νέου ως αντίθεση στη διογκούμενη καταπίεση και τον αυξανόμενο δεσποτισμό. Η φαντασία αρχίζει πάλι να αναζητά την αυτοτελή ενέργεια και την ορμή, οσμίζεται την αναδυόμενη ανάγκη για αξιοπρέπεια και κινείται να τη συναντήσει σε νέα εδάφη. Σε αυτή τη διάλυση όλων των παραγωγών ταυτοτήτων, η λογοτεχνία βρίσκει και πάλι τον χώρο για να κινηθεί και να διηγηθεί. Είναι δύσκολο να γράφεις ξέροντας πως η ζωή σου ξεγλιστρά, την ώρα που ο χρόνος χάνει τη δύναμη για απόφαση, ξέροντας ότι με αυτό τον τρόπο τίποτα δεν μπορεί να αρχίσει. Είναι εξαιρετικά εύκολο να αποδυθείς στον αγώνα του εμπορεύματος, της συνήθειας, του κοινού και κατασκευασμένου γούστου· όμως, από

μακριά έρχεται μια συνειδητοποίηση της γραφής ως μέρος μιας επώδυνης αυτογνωσίας, ως συστατικό στοιχείο του αναστοχασμού.

Το παρόν κείμενο δημοσιεύεται στο Περιοδικό Βαβυλωνία #Τεύχος 19

Learning From Athens: Με Αφορμή την Αθηναϊκή DOCUMENTA 14

Μπάμπης Βλάχος

1.

Μέχρι πριν λίγες δεκαετίες και σίγουρα ενάμιση περίπου αιώνα πριν, ένα έργο τέχνης, το «Κρυφό Σχολειό» του Γύζη ας πούμε, μπορούσε -με άλλες ταχύτητες- να ξεσηκώσει συζητήσεις επί παρεξηγήσεων, να πλαστογραφήσει την Ιστορία (που διδάσκεται στα σχολεία), ή ακόμη και να θέσει πέραν των αισθητικών, εθνικά κι εκκλησιαστικά ζητήματα!

Γεννιούνται πλέον σήμερα, μετά και την Γκερνίκα, τέτοιας εμβέλειας και «ισχύος» εικαστικά έργα; Όχι, βέβαια. Θα μπορούσε ίσως; Μάλλον όχι!... Κι όχι επειδή λείπουν οι καλλιτέχνες, μεγάλοι ή μικροί -δεν λέμε αυτό. Απλώς περάσαμε έκτοτε οριστικά, ως γνωστόν, για πρώτη φορά στον ρου της Ιστορίας σε καθεστώς δικτατορίας της Εικόνας. Μέσω των όχι και τόσο αθών επιτευγμάτων της τεχνικής και της επιστήμης -στην αυτοκρατορία της τεχνο-Εικόνας (φωτογραφία, τηλεόραση, μίντια, διαδίκτυο) και στην καταναλωτική κουλτούρα του επ' άπειρον αντίτυπου. Στους αντίποδες, όσο κι αν ακούγεται μακρινό και ξένο, της ελληνικής θέασης (θεωρίας) **του κόσμου**. Και βέβαια,

στον υποχρεωτικό ξεπεσμό του σύγχρονου έργου τέχνης σε προϊόν. Οπότε τι να σου κάνει πλέον κι ο καλλιτέχνης, με το «μοντέλο» του ασφυκτικά περικυκλωμένο απ' τα θηρία της διαφήμισης και των ΜΜΕ (αν δεν είναι κι ο ίδιος);

Και πάντως, το άλλοτε προστατευόμενο σε ναούς και σε παλάτια έργο, άλλαξε ασφαλιστή -αποκαθλώθηκε. Χάνοντας την ιδιόκτητη, τη γήινη γωνιά του (ανάμεσα σε ιερείς κι εμπόρους, μεγαλογαιοκτήμονες και βασιλείς, παρατρεχάμενους και υπηρέτες), εξαερώθηκε: μετατράπηκε κι αυτό σε **Πληροφορία**. Και παρότι μετά τον θαυματουργό 19^ο αιώνα, στον 20^ο κάποιοι σάλπισαν το τέλος του -απ' τη στιγμή που δεν ενσωματώνεται στο βίωμα!, προπάντων δε στα σώματα τα ίδια-ιδίως του όχλου!, απ' τη στιγμή που έγινε χρήσιμο ως «εκδημοκρατισμένο», απονευρώθηκε κι απονεκρώθηκε: κυρίως δια του Μουσείου. Αλλά και του αντιτύπου. Τον βρήκε δηλαδή τον δρόμο του. (Με τις πρωτοφανείς ιστορικά ανασκαφές, από την άλλη, σίγουρα. Και μόνο του Σλήμαν φτάνουν.) Κι εξάλλου ανανεώθηκε -δεν λέμε-, με περφόρμανς, «εγκαταστάσεις» και βίντεο-προβολές. Έγινε σουπλά για τις junk foods. Ειδικά ο «μέσος» δυτικός προήχθη σε ντε και καλά πολιτιστικό ον. Κι ενώ ως παραγωγή για συλλογές εξακολουθεί εν τέλει να απασχολεί μια μικρή σχετικά παγκόσμια ελίτ του χρηματοοικονομικού συστήματος, που δεν έχει βέβαια καμία σχέση με την τέως αριστοκρατία, δεν έχει πλέον και πρόβλημα με την πληθώρα από εμπορεύσιμα σκουπίδια που το απαρτίζουν. Ίσως, γιατί και τα περισσότερα εμπορεύματα του πολιτισμού μας, όλοι λίγο-πολύ το γεύονται κι ας διατυμπανίζουν το αντίθετο, είναι σκουπίδια. Ή τουλάχιστον, όπως στη Documenta 14, μετριότητες και σχολικά επιτεύγματα, βλακώδη τις περισσότερες φορές.

Φταίει για αυτό μια έκθεση; (Και μάλιστα η «κορυφαία Σύγχρονης» που υπάρχει;)

2.

Ωστόσο, το μεταμοντέρνο έργο -όπως και όλα τα μετά/post- δεν δείχνει να έχει και καμιά σπουδαία σχέση με το «radical» ή το

«ανατρεπτικό» (με την... αλήθεια γενικότερα έτσι κι αλλιώς) - υποχρεωτικό είναι; Όπως συνέβη τουλάχιστον, επί ματαίω, στις αρχές του προηγούμενου αιώνα. Αν εξαιρέσεις την απαραίτητη προϋπόθεση της «πρωτοτυπίας». Δεύτερη φύση αυτού του προϊόντος. Που όμως, ακόμη και στα φαγώσιμα του σούπερ μάρκετ, κάτι τέτοιο δεν είναι το ζητούμενο; Κι ασ' το ειδικά ετούτο (από κανέναν άλλο πολιτισμό δεν έχουμε μαρτυρίες ότι λατρεύανε τα έργα του ως σκουπίδια!), να ευαγγελίζεται ότι... αμφισβητεί περίπου όλα τα υπόλοιπα. Παρακάμπτοντας δήθεν, οποία πονηριά, την Αυτοκρατορία της βοϊδίσιας ματιάς, το «τιποτένιο» του υλικό -το ναρκωμένο από την υπερβολική χρήση μάτι. Οπότε εν τέλει ως εργαλείο, γίνεται κι εργαλείο... ιδεολογικό! Καταδικασμένο να ανήκει, σε δήθεν εχθρικά στρατόπεδα και σε «μηνύματα», εξαρτημένο, στο πανέρι της εκάστοτε μόδας (ξεχασμένων από τον θεό φυλών, σεξουαλικών μειονοτήτων και προσφυγικών ροών -κάτι σαν τον τέως Σύριζα δηλαδή, ευτυχώς που η τέχνη δεν βάζει υποψηφιότητα). Στα πλαίσια όμως πάντα της ευπρεπούς και εργοδότριας αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας.

Τα λέμε αυτά, γιατί οι βασικοί Επιμελητές της D14 αυτό μας πουλάνε. Άσφαιρα μανιφέστα και πλατφόρμες «ριζοσπαστικής»/κινηματικής... «αλληλοεπίδρασης». Λες και αυτό θα έκανε ριζοσπαστική -σε σημείο ακτιβισμού μήπως;- την επιλεγμένη και προβαλλόμενη Άρτ.

Και ως γνωστόν οι Επιμελητές είναι πλέον οι βασικοί σταρ κι οι άρχοντες μιας έκθεσης.

Αυτοί, και το κράτος που τους πληρώνει. Γερή μπάζα.

3.

Στην πραγματική ζωή πάντως, ό, τι κι αν εμφανίζεται στο μάτι, σε χρόνο απειροελάχιστο εξαφανίζεται. Ή και ανανεώνει τη «σταθερή» πορεία του στον κόσμο του ανθρωπίνως ορατού σε βαθμό βαρετής βεβαιότητας. (Άλλη, πιο υψηλή ικανότητα, άλλα... καρέ, δεν έχουν ουκ ολίγα ζώα;) Κι αυτή η αμετάκλητη εξαφάνιση, το σκοτάδι πλέον παρά το φως, είναι που γεννά το εικαστικό έργο.

Ωστόσο, η πάγια ρουτίνα να συνυπάρχουμε τις περισσότερες ώρες της ημέρας με εικόνες «νεκρές», μη αληθινές ως προς τον πραγματικό, τον ορατό χρόνο ζωής τους, παγωμένες έως κατασκευασμένες (στα κινητά, σε όλα τα μίντια, στις διαφημιστικές αφίσες και βιτρίνες), καθιστά «φυσιολογικό» το να νιώθουμε πια ολοένα και πιο περιορισμένα έως καθόλου (συν)αισθήματα, μπρος σε αληθινές εικόνες και νέες μορφές. Οπότε και μπρος σε έργα -είναι δεν είναι- τέχνης.

Ο ζωγράφος ή ο γλύπτης δηλαδή (που εν πολλοίς απουσιάζουν από τη D14) ξεκλέβει κατά πάσα πιθανότητα α υ τ ό που θα εξαφανιστεί για πάντα το επόμενο δευτερόλεπτο: το πραγματικό του πραγματικού. Έτσι επικοινωνεί με το «μοντέλο» του -όχι αντιγράφοντάς το. (Κι αυτή η ρωγμή, αν πετύχει, συμβαίνει σε πολύ λίγες ενέργειες στη ζωή, τις πιο πλούσιες: Ας πούμε, στον έρωτα ή στο ανώτερο έγκλημα). Αν δεν το κάνει, γεννά τ ο α ν ε π ι κ ο ι ν ώ ν η τ ο. Ένα επιπλέον, στον σωρό της αυτοκρατορίας-σκουπιδότοπο των Μέσων. Που, κυνικά κι ειρωνικά, ονομάζονται «Επικοινωνίας». Μεταδίδοντάς το ως ιό ή αναπηρία, δεν χάθηκε κι ο κόσμος, και στον προσεκτικό και στον καχύποπτο πελάτη, στον περαστικό. Σε ένα «κοριτσιίστικο» συχνά έως αθεράπευτα σχολικό κοινό. Όπως τα περισσότερα έργα.

*

Πράγματι, ο δίχως πάτο κορεσμός κι η νάρκωση, μιας χωρίς γλυτωμό απ' ό,τι φαίνεται ρουτίνας, έχει κάνει τη Συγκίνηση στην τέχνη περίπου άφαντη. (Αν και μπόλικη στον τεχνικό, τηλεοπτικό ερεθισμό.) Δυσκολευόμαστε να ξεχωρίσουμε ακόμη και τα σκουπίδια μες στην πληθώρα τους, από κάτι σπάνιο που αντιμάχεται την αυτοκρατορία της Εικόνας. Γιατί κανόνας στη σύγχρονη τέχνη είναι το -ακόμη κι αυτό «σχολικό»!- σκουπίδι. Δηλώνεται πλέον δεν μασκαρεύεται. Έχει κατ' επανάληψη προβληθεί αυτό καθεαυτό. Προήχθη σε κανόνα της αγοράς. Όπως εξάλλου κι η επαρχιώτικη κουλτούρα με το τσιφτεντέλι και τα πεθαμένα γαρίφαλα των περισσότερων αγοραστών: «συγκίνηση» να 'ναι κι **Ό,τι Να 'ναι.**

Αναρωτιέται κανείς με τι κριτήρια απέκλειαν οι σύμβουλοι του Μίνωα ή οι κυκλαδικές Κοινότητες τους κακούς ή άσχετους καλλιτέχνες (το λέει κι η λέξη) από τα «δημιουργήματά» τους, τις... συνθέσεις τους. Εκτός εάν, κατασκευάζοντας κανείς κακά εμπορεύματα εισοδιστής ων, κολλάει (μ' αυτό τον τρόπο) στον τοίχο τον κόσμο του εμπορεύματος.

Ολόκληρο Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, κι αντί οι επιμελητές να εγκαινιάσουν έναν όροφο με σύγχρονους έλληνες εικαστικούς (στέλνουν κάποιους στο Κάσελ, μάθαμε), ανταγωνίσιμους της φτηνής/θεματικής και καλά Documenta -είναι κι οι ασφαλιστικές στη μέση-, αναγκάζεται κανείς να θαυμάσει εν τέλει κυρίως το κτήριο του φοβερού Ζενέτου, σε σχέδια μισού αιώνα και βάλε -δεν είναι και λίγο... Και ευτυχώς που υπήρχε και το υπόγειο του Ωδείου Αθηνών, με τρεις-τέσσερις αξιόλογες περιπτώσεις.

Ναι αλλά, learning from Athens, είπαμε.

4.

Και η Αθήνα σίγουρα αποτελεί -τιμή της που την προτίμησαν- ασύγκριτο τουριστικά, κλιματικά και γιορταστικά οικοδεσπότη, *Εύξεινον πόλιν* (σε σχέση με τη Βόρεια Ευρώπη -κάτι σαν τις Κάννες και τα ουκ ολίγα μελαγχολικά φεστιβάλ κινηματογράφου, εφάμιλλη της Βενετίας), και ταυτόχρονα το υποδειγματικό κέντρο εφαρμογής των πρόσφατων Μνημονίων. Κατά την «πολιτικοποιημένη» D14.

Επιπλέον, αυτό το «ξέχασαν», και μία από τις τρεις πόλεις που γέννησαν τον σύγχρονο κόσμο (της κυρίαρχης Δύσεως εννοείται - οι άλλες δύο είναι η Ρώμη και τα Ιεροσόλυμα). Κι όπως δεν πας να στήσεις μια παράγκα προβάλλοντας την τέχνη σου δίπλα στο Λούβρο, έτσι και δεν αφήνεις το φοβερό Αρχαιολογικό της Μουσείο «αναξιοποίητο». (Ευτυχώς. Ένας, που βρήκε το... θάρρος να εκθέσει στον κήπο, πλάι στα γλυπτά του ναυαγίου των Αντικυθήρων από θαλασσοφαγωμένο παριανό μάρμαρο, συγκέντρωσε μπροστά στα μάτια μας τη χλεύη των ξένων επισκεπτών.) Κι ούτε

βάζεις ένα άσχετο αν και παιχνιδιάρικο ηχητικό «δρώμενο», στο Βυζαντινό της μουσείο. Γιατί χωρίς τη Σύνοδο της Νικαίας του 787μ.Χ. (περί Εικονομαχίας -τότε που... Αθήνα δεν υπήρχε) πολύ πιθανό ούτε ο Μιχαήλ Άγγελος θα υπήρχε, ούτε ο Τζακ Νίκολσον, ούτε η Documenta. Τη στιγμή μάλιστα που οι βίαιες αντιπαραθέσεις στα παρακλάδια του γνωστού μονοθεϊσμού, τις δικές τους χώρες μάλλον καθόρισαν περισσότερο. Κι αναπόφευκτα τις ταλαιπωρούν ακόμη, με σύγχρονους αρνητές τούς εγχώριους τζιχαντιστές. Δεν το λέμε λοιπόν επειδή προσβάλλεται κάποιος απονεκρωμένος «δημόσιος» χώρος, στην τέχνη ευτυχώς όλα επιτρέπονται ακόμη και η μπούρδα, αλλά για την -καλοπληρωμένη εν προκειμένω- λήθη, κορωνίδα της ψηφιακής εποχής. Εξάλλου η μετα-μαρξική και «δημοκρατική» σκέψη λίγο βοηθάει σ' αυτό. Γιατί εκτός του ότι περιορίζεται στον 20ό αιώνα, ανακυκλώνει τα ίδια και τα ίδια (ολοκαύτωμα, φασισμός, ανθρώπινα και σεξουαλικά δικαιώματα, προσφυγικό – ενώ η δεξιά στην ανάγκη αρκείται σε ένα, το κέρδος) χωρίς να τα φωτίζει -καημένε Νέγκρι- περισσότερο. Κυρίως, γιατί δεν έπαψε ποτέ να είναι κατ' ουσίαν χριστιανοκίνητη.

Και πάντως, οι πολιτικοποιημένοι μας Επιμελητές θα όφειλαν να γνωρίζουν -learning from Athens, δεν λένε;- ότι ακόμη και «κινηματικά» ο ακτιβισμός εδώ δεν έχει και τόσο radical-ίζον πρόσωπο. Μάλλον έχει λιγότερες φρεναπάτες κι ούτε είναι τόσο δήθεν. Και ότι η τέχνη, όχι μόνο εδώ, δεν ξεγελά την «κρίση» – ούτε την ενοχή. Χρόνια τώρα. (Συνεχίζει όμως -ως εξαίρεση- να παραμερίζει κατασκευαστικά την εξουσία – και εν πολλοίς τα αξιώματα.) Αλλά και ότι επιπλέον, ο εκ των πραγμάτων αντικλασικισμός -για σύγχρονη τέχνη πρόκειται, για επένδυση-, μπορεί να μη θίγει αγοραστικά τον εργοδότη τους, που θεμελιώθηκε στον νεοκλασικισμό πριν εξελιχθεί σε επικίνδυνο και έθνος και κράτος, όμως εδώ, πλάι στο γνήσιο (!) κλασικό πάραυτα αυτο-ακυρώνεται (όπως στο Αρχαιολογικό ή το Βυζαντινό μουσείο), αυτο-γελοιοποιείται. Όπως ο Σταϊνμάγερ; Που αντί να μιλάει για βαρετά μνημόνια (ιδίως τώρα που έφτασε το τέλος τους!) ήρθε και καλά να εγκαινιάσει την επισφράγιση της «ανάπτυξης» – τη διακρατική συνεργασία, κεντρώα και

δημοκρατική εννοείται, και στην τέχνη.

Και ευτυχώς, παρήγορο είναι ότι στην Ιστορία (κι αφού η μετα-τέχνη δεν παρηγορεί, φαίνεται), μετά τη Μήλο έρχονται οι Συρακούσες. Και όχι μόνο για τον τέως ντόπιο αλλά και για τον νυν Γερμανό.

Μόδα κι αυτή με τους προέδρους! Ο ένας, ο Αμερικανός, να θέλει και καλά να κλείσει τη θητεία του με τον Παρθενώνα (ποιας περιόδου; γιατί στις καρτ-ποστάλ δεν φαίνεται). Σίγουρος που η επικράτειά του απλώνεται παντού, και στον πολιτισμό και στην Ασφάλεια. Και στις γιγαντοαφίσες του δρόμου και στην ψηφιακή ολοκλήρωση, και στο Αιγαίο και στη Σούδα. Ο άλλος, ο Γερμανός, έχει αναλάβει το ταμείο. (Στη χειρότερη, θα αναπτυχθούμε όπως η Πορτογαλία.) Ακόμη και με μια έκθεση-σόου;

...Που πάντως, όταν ξεκίνησε, αφορούσε στη... δημοκρατική εμφάνιση της τότε γερμανικής ψυχής : Στον μεταπολεμικό, σε έναν Ο ι κ ο ν ο μ ι κ ό Ο λ ο κ λ η ρ ω τ ι σ μ ό. Αντί για τα φρικαλέα της εγκλήματα που προηγήθηκαν... Και απεδείχθη η ανώτερη «μαθήτριά» της Άπω Δύσεως.

5.

Learning from Athens, όμως, είπαμε.

Καταθλιπτικός λοιπόν, κατά μία έννοια, είναι αυτός που όχι απλώς δεν πιστεύει στις δικές του δυνάμεις, αλλά του λείπει κι η δύναμη, η ώθηση να προστρέξει στον διπλανό του – να αντιδράσουν από κοινού. Αυτό δηλαδή που συμβαίνει εδώ και πολύ καιρό στον πολίτη αυτής της χώρας. Τον ιδρυματοποιημένο. Όχι μόνο λόγω της κυβέρνησής του, αλλά και λόγω της περίπου hikikamori συμπεριφοράς του. Οι άνεργοι πλέον, ως γνωστόν, πουθενά στον κόσμο δεν είναι και τόσο άνεργοι. Όχι μόνο στην Ελλάδα των μνημονίων, αλλά παντού. Δραστηριοποιούνται στους «παράλληλους κόσμους» των δικτύων, στην «επαυξημένη» πραγματικότητα, στην σε όλους τους χώρους παρουσία-απουσία. Μέχρι να κλειστεί κανείς στο κουκούλι της Απουσίας.

*

Περπατώντας άλλωστε από του Φιλοπάππου στο ΕΜΣΤ και από κει στο Ωδείο ίσως και μέχρι την πλ. Βικτωρίας, όπως καταλαβαίνετε, δεν αλλάζει και τίποτε... Αλλά, όπως οι διαφημιστικές ομορφιές και οι ιδέες τους, οι λογότυποι τα μηνύματα και τα σποτάκια, συναγωνίζονται πολλές φορές σε τετραγωνικά μέτρα τον ωφέλιμο αέρα που αναπνέουμε• όπως και στην αρχαία Ρώμη, παρέα με τους ντόπιους συγκατοικούσε ένας αταίριαστα γιγάντιος αριθμός αγαλμάτων (και μάλιστα αντίγραφα)• κι όπως -μετά τη νίκη των βυζαντινών εικόνων και της παποσύνης- οι αγιογραφίες ξεπέρασαν πολλές φορές σε νούμερο τους κατοίκους ενός μικρού τόπου, κι ενός νησιού ακόμη, κατά αυτόν τον τρόπο, εκτός από την πρόχειρη πραγματικότητα που αντιμετωπίζουμε, εκτός κι απ' την αλήθεια που μας περιμένει με το ρόπαλο στη γωνία, υπάρχει κι ο «παράλληλος κόσμος», κυρίαρχος, όχι απλώς της φαντασίας αλλά των φαντασμάτων. Δήθεν απών.

Κι ενώ ο πλέον κοσμοπολίτης μέχρι την πρόσφατη «παγκοσμιοποίηση» πολιτισμός, ο ελληνιστικός, άπλωσε το αντίγραφο της ελληνικής τέχνης στα πέρατα του τότε γνωστού κόσμου, και η Κοινή έγινε η παγκόσμια γλώσσα τουλάχιστον των ελίτ (ο Ιουλιανός, παρά τον ήδη θεσμισμένο χριστιανισμό, υπερηφανευόταν πως ήταν... Έλλην τοις επιτηδεύμασι – σήμερα τι θα δήλωνε; ούτε καν Αμερικανός), και όμως, ούτε τα θέατρα στις καινούριες πόλεις άλλαξαν το πολίτευμα, όπως συνέβη με τη θεατροκρατία στην κλασική Αθήνα, ούτε τα αγάλματα-αντίγραφα το ζήτημα της ελευθερίας ή του ειδώλου. Φάνηκε έτσι, και τότε, για άλλη μια φορά, ότι «Πρόοδος» -το placebo των εποχών μας- δεν υπάρχει. Ότι κάθε πολιτισμός παράγει βέβαια και προάγει τις μηχανές και τις τεχνικές που του αξίζουν.

Άλλωστε, μετά την τραγικότητα του Πελοποννησιακού πολέμου, εξαφανίστηκαν σιγά-σιγά απ' τον χάρτη οι Τραγωδίες.

*

Από την άλλη, η τέχνη παραδοσιακώς συχνά προκαλούσε την ομορφιά. Σίγουρα και τη σκοτεινή, όχι κατ' ανάγκη νεανική, ή και μηδενίζουσα πλευρά της. Φαίνεται, γι' αυτό κάτι απλώσανε σε τόσα σημεία της Αθήνας... Για να γυρνάνε σα χαζά τα (ενήλικα) «σχολιαρόπαιδα» και οι τουρίστες τρίτης ηλικίας και να μη βρίσκουν τίποτε. Το Κάσελ τουλάχιστον, αποτελεί ένα θεματικό πάρκο όπως τόσα άλλα.

Και το σίγουρο είναι ότι κανείς δεν δείχνει πια να περιμένει ότι η τέχνη θα... προβιβαστεί εκ νέου. Κάποια στιγμή εκτρεπόμενη, ακόμη και σε πολίτευμα! (Που, ως γνωστόν, προσώρας πάσχει από βαριά εξάρτηση.)

Ναι, αλλά και δεν θα πάψει ποτέ να εκφράζει την ανάγκη, τον κόσμο της Ανάγκης – παρά της Επιθυμίας. Να αναδείχνει την πραγματικότητα ως πραγματική. Γιατί, μέχρι και σήμερα, άλλο είναι ένα πορτρέτο Φαγιούμ που σε συνοδεύει μετά θάνατον, κι άλλο η φωτογραφία διαβατηρίου που σε ελέγχει εν ζωή.

Αθήνα, Μάιος 2017

Συλλογή Ποιημάτων: Αθόρυβες Εκρήξεις

Δανάη Κασίμη

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ

Ψάχνω με αγωνία σε τούτη τη μαύρη τρύπα
τα ίχνη αναμνήσεων που καταναλώθηκαν
υποψίες ζωής βιωμένης
όχι είδωλα ενοχής, συντρίμμια κάθε εποχής

Βουτιά στο πηγάδι θα κάνω και ας χαθώ

στον κενό τη ζάλη θα ψάξω να σε βρω
χαμένα λόγια, σημάδια της ψυχής
που ακόμα κι αν σκιάζουν στολίζουν τη ζωή

Φωτιές απελπισίας ίσως και ν' αντικρίσω
για έρωτες και αγάπες που αφέθηκαν εδώ
μα η αλήθεια τους είναι τέτοια που θα ζουν για πάντα
στις μνήμες ερειπίων. Κρίμα

θα κλείσει ποτέ το πηγάδι, ποιός ξέρει;
ίσως αν η ζωή μας άξια βιωθεί
και οι νεράιδες λάμπουν βαθιά μες στο σκοτάδι
που φτιάχτηκε στα μέτρα ολίγων εκλεκτών

Ο ΙΛΙΓΓΟΣ

Αισθάνομαι τον αέρα να παρασέρνει τα φύλλα
του κορμιού μου
Ζητώ να αφουγκραστώ ανάμεσα στις αμυχές του
νου μου,
το θρόισμά τους, το ανεπαίσθητο
ανατριχίλα φέρνει.. και διψάω γι' αυτή

Ο γδούπος της καρδιάς, που μου δείχνει ο καθρέφτης
μου προκαλεί τρόμο.
Θέλω να τον αφήσω μέχρι να γκρεμιστούν οι πύλες
του φαινόμενου εαυτού μου,
γοητεύομαι από τη μελωδία του γδούπου
που σταματάει... όταν ξυπνώ

Η ψυχική σύσπαση λένε, οδηγεί στην τρέλα
Μην ξυπνήσεις... ο αέρας... άκου
Τα φύλλα, χορεύουν στον ρυθμό του
ελευθερία, γαλήνη, ο εαυτός...

Μην ξυπνήσεις... μα θα το κάνεις
Μόνο θυμήσου... η μελωδία του
δεν κάνει θόρυβο...
οι λαμαρίνες κάνουν, όχι ο χρυσός..

ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ

Η δύναμη κλοτσάει πίσω από τα μάτια και το στήθος μου
Ακαθόριστη και μάλλον δειλή, σίγουρα υπαρκτή
Οκνηρή και άσπιλη όπως όλες παλεύει με σκιές του ασυνείδητου
Ίσως και του υπερεγώ, βλέπει τη ματαιότητα
σα μάγισσα πέτρινη που την αποτρέπει..

Δεν έχω βρει τη γλώσσα για να της μιλήσω
κατηγορώ το πρίσμα που έχω για θεό.
Τα χρώματα κι εκείνος μόνο εγγίζουν την πηγή
με μια ματιά που εκपुरσοκροτεί πίσω από τη στιβάδα του
προσώπου
και εισχωρεί για μια μόνο στιγμή στις ορχιδέες του εγκεφάλου

Μη φύγεις... κοίτα! Εσύ βλέπεις.. δεν μπορώ
Τα μάτια σου κοχλάζουν. Μου δείχνουν προσωρινά
την άβυσσο. Η δύναμη.... βγαίνει...
Μη φύγεις! Κοίτα με

Η ΔΙΟΔΟΣ

Κάθε βράδυ ξημερώνει,
αποκτούν φωνή οι σκέψεις της
καταπιεσμένες επιθυμίες και πάθη
διαδραματίζονται μπροστά της
εκρήγνυνται στα μονοπάτια του εγκεφάλου της
σκοτώνοντας τους φύλακες των καθηκόντων
που λυμάνονται τις αισθήσεις

Όταν βγαίνει ο ήλιος μουδιάζει ολόκληρη
προσπαθεί να ανασάνει βυθισμένη στα έγκατα
οργανωμένου εγκλήματος, που φωτίζεται τη μέρα
ζαλισμένη παραπατά, αναζητώντας κάτι
που θα της δώσει πνοή δημιουργίας

Θέλει να τσακίσει εχθρούς που κλαίνε
υποφέρουν εγκλωβισμένοι και απελπισμένοι.
Κάποιοι ξυπνούν σαν εκείνη τα βράδια

και δακρύζουν αντικρίζοντας έναν εαυτό,
δυνατό και ζωντανό... πού πήγε; Χάθηκε...
θα περιμένει να φτάσει πάλι η νύχτα

θα σχίσει το δέρμα της γελώντας
και θα λυγίσουν οι περήφανοι και καλοκουρδισμένοι
ικετεύοντάς τη να γυρίσει πίσω... μη φύγει και χαθεί
σε μια επικίνδυνη περιθωριακή ζώνη, άγνωστη βέβαια...
μα εκείνη δε θα ακούει πια, η μελωδία θα σβήσει
τις φωνές και θα οδηγήσει τους τιτάνες στο φως..

ΥΠΝΟΒΑΤΕΣ

Τα φώτα της πόλης φιμώνουν τις κραυγές,
θυμίζουν φύλακες οχυρωμένων πυλών
κουκουλώνουν τις πληγές αγέρωχων αετών
που έπεσαν ηττημένοι και ψάχνουν μια νέα πηγή

Υπνοβάτες ισχυροί ορθώνονται στο σκοτάδι
πιάνονται χέρι χέρι χωρίς καμιά ενοχή
σβήνουν τα φώτα τα νεκρά
που βυθίζουν στο σκοτάδι πνιγμένες φράσεις
εξαϋλωμένες από τον φόβο

Οι ιαχές πολέμου καλύπτονται από τις λάμπεις
κινούμενων ειδώλων, που αργοσβήνουν
στα ατελείωτα μονοπάτια αστραφτερού λαβυρίνθου
φτιαγμένου από πίστες δελεαστικές

Υπνοβάτες ισχυροί ορθώνονται στο σκοτάδι
πιάνονται χέρι χέρι χωρίς καμιά ενοχή
σβήνουν τα φώτα τα νεκρά
που βυθίζουν στο σκοτάδι πνιγμένες φράσεις
εξαϋλωμένες από τον φόβο

Φωτογραφία: Ελιάνα Καναβέλη

Διήγημα: Το Χαμόγελο που Σκοτώνει

Διήγημα του Κωνσταντίνου Τζαμιώτη “Το χαμόγελο που σκοτώνει”.

Ο κύριος Σταχτής μπήκε στην τράπεζα λίγο πριν τις εννιά, προσπέρασε με ταχύ βήμα τις ουρές μπροστά στα ταμεία και κατευθύνθηκε, ανακουφισμένος που δεν τον αφορούσε όλος αυτός ο συνωστισμός, προς το βάθος της αίθουσας όπου βρισκόταν το τμήμα δανείων. Καθώς μισούσε τις τυχαίες συναναστροφές με αγνώστους και τις ανούσιες συζητήσεις που δεν οδηγούν πουθενά, φρόντιζε όποτε πατούσε το πόδι του σε δημόσιους χώρους να παριστάνει τον αυστηρό και απόμακρο. Αυτό το ύφος είχε και σήμερα.

Η τύχη όμως ήταν με το μέρος του. Ανάμεσα στους λιγοστούς πελάτες σ' εκείνο το τμήμα, διέκρινε μια γνώριμη φυσιογνωμία. Επρόκειτο για έναν ξερακιανό άντρα καμιά δεκαριά χρόνια μεγαλύτερο του, τον μόνο με τον οποίο αισθανόταν κάπως οικεία εκεί μέσα.

Ασυνήθιστα ψηλός, ευθυτενής και λιπόσαρκος για κάποιον της δικής του γενιάς, ξεχώριζε αμέσως από τους υπόλοιπους συνταξιούχους που συνήθως γέμιζαν τέτοια ώρα την τράπεζα και το κυριότερο, δεν ήταν από εκείνους τους γέρους που αφορμή ψάχνουν να σου πιάσουν την κουβέντα και πριν το καταλάβεις αρχίζουν να μιλάνε ασταμάτητα για τα εγγονάκια τους, για το τι φάρμακα παίρνουν ή για το πόσο ακρίβυναν τα είδη πρώτης ανάγκης. Απ' την πρώτη στιγμή τον ξεχώρισε. Διακριτικός, σχεδόν αθόρυβος, μόλις έβρισκε ελεύθερο κάθισμα, τοποθετούσε στα οστέινα γόνατα του έναν χαρτοφύλακα, έβγαζε το σταυρόλεξό του, ξετρύπωνε έναν παλιομοδίτικο μεταλλικό parker και δεν σήκωνε το κεφάλι παρά μόνο για να ελέγξει αν πλησιάζει η σειρά

του. Έπειτα έμοιαζε καλλιεργημένος· αν και δεν του το είχε πει ποτέ, μια φορά τον αναγνώρισε ανάμεσα στους πελάτες που ψώνιζαν στο τμήμα της Κλασσικής μουσικής ενός πολυκαταστήματος στο κέντρο.

Με τον καιρό, όπως συνήθως γίνεται με όσους βλέπονται τακτικά, οι δυο τους έπαψαν να κρύβουν πως αναγνωρίζονται, κατόπιν άρχισαν να ανταλλάσσουν –συγκρατημένα πάντα– σύντομους χαιρετισμούς, έπειτα τηλεγραφικές κουβέντες που ωστόσο καθόλου δεν αναιρούσαν το δικαίωμα τους να επιστρέψουν ανά πάσα στιγμή στην σιωπή και τέλος, όταν πλέον εδραιώθηκε ανάμεσα τους ένα είδος εμπιστοσύνης, άρχισαν να συζητούν πραγματικά. Παρ' όλα αυτά, οι μεταξύ τους αποστάσεις ποτέ δεν έπαψαν.

Έτσι, αν και τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια είχαν ειδωθεί εκατοντάδες φορές, γνώριζαν ο ένας για τον άλλο τα απολύτως απαραίτητα· ακριβώς όσα χρειάζονται δηλαδή δύο απλοί γνωστοί που είναι υποχρεωμένοι να συνυπάρχουν τακτικά στον ίδιο άχαρο χώρο και αισθάνονται κάπου-κάπου την ανάγκη να υπενθυμίσουν στον εαυτό τους, μέσω της ανταλλαγής ενός σχολίου ή μιας σκέψης με κάποιον οικείο, πως όπου να 'ναι θα επιστρέψουν στις κανονικές τους ζωές.

Παρά τις αποστάσεις που με τόσο ζήλο διατηρούσαν ο ένας από τον άλλο, ο κύριος Σταχτής δεν το έκρυβε πως τον εκτιμούσε εκείνον τον άντρα και μάλιστα δεν ήταν λίγες οι περιπτώσεις που μετά από κάποια συνάντησή τους, τον ανέφερε στο μεσημεριανό φαγητό ως παράδειγμα αξιοπρέπειας. Γι' αυτό και εκείνη την μέρα, όταν είδε πως υπήρχε κενό κάθισμα δίπλα του, έσπευσε να το καταλάβει πριν τον προλάβει άλλος.

Εκείνος έδειξε όπως πάντα να χαίρεται που τον έβλεπε, γρήγορα όμως αποδείχθηκε πιο λιγόλογος και βαρύς απ' ότι συνήθως, σαν κάτι να τον βασάνιζε.

Ο κύριος Σταχτής φοβήθηκε πως κάποιο κακό συνέβη στη γυναίκα του, γιατί ήξερε εδώ και μήνες από κάτι μισόλογα που τον άκουσε να λέει στο τηλέφωνο πως ήταν άρρωστη. Ως εκ τούτου δεν

τόλμησε να σχολιάσει τη διάθεσή του.

«Πρόσφατα περάσαμε μια περιπέτεια υγείας, ξέρετε» ξεκίνησε να λέει ο άντρας λες και διάβαζε τη σκέψη του. «ευτυχώς μετά από δύο πολύ σοβαρές επεμβάσεις τα πράγματα είναι καλύτερα τώρα, μα οι οικονομίες μας όλες χάθηκαν. Αν δεν γίνει κάποια νέα ρύθμιση για το δάνειο το σπίτι μας κινδυνεύει. Είναι η τρίτη φορά που έρχομαι για το ίδιο ζήτημα»

Πιστός στην άτυπη συμφωνία τους για διακριτικότητα, ο κύριος Σταχτής ούτε που διανοήθηκε να σχολιάσει όσα είχε μόλις ακούσει ή να ζητήσει περισσότερες λεπτομέρειες. Ψέλλισε μονάχα ένα δειλό «περαστικά σας» και παραδόθηκε ηθελημένα στην διάθεση του άλλου.

«Δεν είναι πως δεν θέλουμε να πληρώσουμε, απλά δεν μπορούμε πλέον. Αυτή είναι η αλήθεια» πρόσθεσε ανησυχητικά εκείνος.

«Εύχομαι να πάνε όλα καλά» επέμεινε στον ίδιο ουδέτερο τόνο ο κύριος Σταχτής.

«Καλοσύνη σας» ανταπάντησε ο άντρας και σηκώθηκε γιατί είχε έρθει η σειρά του.

Προσπαθώντας να ξοδέψει τον χρόνο του, και υπό το φόβο πως ο τύπος που μόλις είχε καθίσει δίπλα του είχε όρεξη για κουβεντολόι, ο κύριος Σταχτής, βάλθηκε να σκαλίζει τον φάκελο με τα έγγραφα που κουβαλούσε μαζί του, το γεγονός ωστόσο πως θυμόταν καθαρά με τι σπουδή τα είχε τοποθετήσει πριν φύγει από το σπίτι, τον εμπόδισε να συνεχίσει το ψαχούλεμα. Για να παραμείνει απροσπέλαστος, έστρεψε την προσοχή του στον γνωστό του.

Σκέφτηκε ξανά τα λιγοστά που αντάλλαξαν προηγουμένως και κατέληξε πως δεν ήταν πια ο ίδιος άνθρωπος. Όσα κενά και αν είχε για τη ζωή του, δεν αμφέβαλε πως είχε γνωρίσει καλύτερες μέρες· όλα πάνω του αυτό μαρτυρούσαν. Μα φαίνεται πως από τότε που αναγκάστηκε να φύγει από τη δουλειά του τίποτα δεν του πήγαινε καλά. Δούλευε για χρόνια αρχικαμαρότος σε σκάφη

αναψυχής, εξαιτίας όμως μιας δερματικής πάθησης που αποχρωμάτιζε την επιδερμίδα του, βρέθηκε στα αζήτητα.

«Οι άνθρωποι που ξοδεύουν τόσα λεφτά για διακοπές, δεν θέλουν παρτίδες μ' αυτού του είδους την πραγματικότητα. Για να λέμε του στραβού το δίκιο, κανένας δεν είναι υποχρεωμένος να ανέχεται κάτι τέτοιο» του είχε πει στωικά, δείχνοντας τα λευκά μπαλώματα στα χέρια του. Έκτοτε, σύμφωνα πάντα με τα λεγόμενά του, εργαζόταν περιστασιακά σε κάποιες εταιρίες catering, με πολύ λιγότερα λεφτά εννοείται. «Ωσου να συμπληρώσω τα ένσημα για τη σύνταξη»· έτσι δικαιολογούσε την κατάπτωσή του κάθε φορά που αναφερόταν στο ζήτημα.

Μα φαίνεται πως οι δυνάμεις του είχαν αρχίσει να τον εγκαταλείπουν. Πρώτη φορά τον έβλεπε να κάθεται έτσι διπλωμένος στην άκρη της καρέκλας, να κρέμεται κυριολεκτικά απ' το στόμα του συνομιλητή του. Ύστερα όμως κάτι άλλαξε. Άρχισε να φωνάζει· ποτέ άλλοτε δεν τον είχε ακούσει να φωνάζει. Και δεν φώναζε απλώς, ούρλιαζε. Από ένα σημείο και μετά τις κραυγές του συνόδευαν επιθετικές χειρονομίες· ούτε γι' αυτές τον είχε ικανό.

Τώρα πια όλοι σχεδόν κοιτούσαν προς το τμήμα των δανείων και καρτών.

Ο κύριος Σταχτής πρόλαβε να αναρωτηθεί αν έπρεπε να του ξαναμιλήσει, όταν τον είδε να ορθώνεται απειλητικά και με μια αστραπιαία κίνηση που ουδόλως ταίριαζε στα χρόνια και το παρουσιαστικό του, να αρπάζει την επίπεδη οθόνη του υπολογιστή και να χτυπάει με μανία τον υπάλληλο. Το φρένιασμα του ήταν τέτοιο που δεν σταμάτησε ούτε όταν ο άλλος γκρεμίστηκε από την καρέκλα του. Αντίθετα, πέρασε με δυο δρασκελιές πίσω από το γραφείο, στάθηκε πάνω από το θύμα του και μονολογώντας άγρια κάτι ακατάληπτο, συνέχισε να τον χτυπάει με κάθε τρόπο.

Ο κύριος Σταχτής σκέφτηκε πως θα τον σκότωνε. Μόνο τότε κατάφερε να ξεπεράσει την κατάπληξή του και αποφάσισε να παρέμβει. Ευτυχώς δεν χρειάστηκε να προσπαθήσει πολύ για να

τον απομακρύνει από το θύμα του. Ο πρώην αρχικαμαρότος με το που διασταυρώθηκαν οι ματιές τους ξαναβρήκε αμέσως τα λογικά του.

«Τον είδατε που με κορόιδευε μέσα στα μούτρα μου;» είπε και στο βλέμμα του δεν υπήρχε ίχνος εχθρότητας ή παραφροσύνης παρά μόνο παράπονο και απόγνωση. «Τον είδατε που μου χαμογελούσε ενώ μου ανακοίνωνε πως θα μου πάρουν το σπίτι;» ξαναείπε λαχανιασμένα και αφού έκανε δυο-τρία αβέβαια βήματα κατέρρευσε στην κοντινότερη πολυθρόνα. Ύστερα κατέφτασε ο ένστολος της φύλαξης που έπεσε πάνω του, τον έριξε με μια λαβή στο πάτωμα, ακριβώς δίπλα στον αναίσθητο υπάλληλο και πατώντας τον με το γόνατο στην πλάτη, του έδεσε τους καρπούς με ένα πλαστικό κορδόνι.

Ο κύριος Σταχτής δεν τόλμησε να διαμαρτυρηθεί για την βιαιότητα της σύλληψης γιατί είχε ήδη δει σε τι κατάσταση ήταν ο υπεύθυνος των δανείων. Εκεί όπου μέχρι πριν λίγο βρισκόταν η μύτη, υπήρχε μόνο ένα φρικτό κατακόκκινο εξόγκωμα που αιμορραγούσε ασταμάτητα και όσο για τα μάτια, τα ζυγωματικά και το μέτωπο, η ζημιά ήταν τόσο μεγάλη που με δυσκολία θύμιζε πια άνθρωπο. Δοκίμασε να γονατίσει και να βοηθήσει τον άνθρωπο, εμφανίστηκε όμως ο διευθυντής του υποκαταστήματος μαζί με μερικούς ταμίες και αναγκάστηκε να υποχωρήσει.

Από κάποια απόσταση πλέον, γύρισε και κοίταξε προσεκτικότερα τους δύο πρωταγωνιστές του επεισοδίου. Το θύμα παρά τις προσπάθειες των συναδέλφων του συνέχιζε να μην έχει τις αισθήσεις του, όσο για τον θύτη, βαριανάσαινε με τα μάτια κλειστά.

Με κάποιο αποτροπιασμό παραμέρισε προς την έξοδο, εκεί όπου ήταν μαζεμένοι οι περισσότεροι από τους πελάτες..

«Γέμισε ο κόσμος παλαβούς» έλεγε κάποια. «Σίγουρα πρόκειται για τρελό» ακούστηκε ένας άλλος.

Ο κύριος Σταχτής κανονικά θα αγνοούσε εκείνους τους προπέτες μα μια φωνή μέσα του, του υπενθύμιζε πως ήταν ίσως ο μοναδικός

που μπορούσε να υπερασπιστεί έστω στοιχειωδώς τον δράστη. «Όχι κύριε δεν πρόκειται για τρελό, ο άνθρωπος προκλήθηκε και αντέδρασε άσχημα, περί αυτού πρόκειται» ξεστόμισε αυστηρά και δοκίμασε να απομακρυνθεί μέχρι να αποφασίσει τι θα κάνει.

«Τι θέλετε να πείτε;» τον σταμάτησε μια νεαρή υπάλληλος που έτυχε να στέκεται ακριβώς δίπλα.

«Μιλώ για τα χαζόγελα» επεχείρησε να την αποστομώσει ο κύριος Σταχτής. «Τι λόγο είχε ο συνάδελφός σας να φέρεται έτσι αλαζονικά;»

«Για όνομα του θεού και της Παναγίας» διαμαρτυρήθηκε η υπάλληλος. «ο συνάδελφος τη δουλειά του προσπαθούσε να κάνει»

«Δεν αντιλέγω, μα βρίσκετε σωστό να χαμογελάει προκλητικά σε κάποιον που χάνει το σπίτι του;» αντέτεινε ο κύριος Σταχτής για να της δείξει πως ήταν μπροστά στο περιστατικό και είχε δει τι ακριβώς συνέβη.

«Μα τι να κάνουμε και εμείς; Νομίζετε πως είναι στο χέρι μας;» αναφώνησε εκείνη θιγμένη.

Την κοίταξε μπερδεμένος.

«Αυτή είναι η πολιτική της διοίκησης» είπε σαφώς πιο χαμηλόφωνα τώρα η υπάλληλος. «Τα μαθήματα θετικής ενέργειας είναι πλέον υποχρεωτικά για όλους όσους εργάζονται στο τμήμα δανείων και καρτών. Πώς να σας το πω για να το καταλάβετε, απαγορεύεται για οποιοδήποτε λόγο να μην χαμογελάμε εν ώρα εργασίας»

Ενόσω το πλήρωμα ενός περιπολικού που μόλις είχε καταφτάσει τους έσπρωχνε να βγουν έξω, ο κύριος Σταχτής στάθηκε και την κοίταξε περίλυπος. Αλήθεια πρέπει να έλεγε, παρά την ολοφάνερη ταραχή της, μια υπόνοια χαμόγελου υπήρχε ακόμη στο πρόσωπό της.

Ο Κωνσταντίνος Τζαμιώτης γεννήθηκε στη Λάρισα το 1970 και σήμερα ζει στην Αθήνα. Σπούδασε κινηματογράφο. Εργάστηκε στην

τηλεόραση, στη διαφήμιση και στον κινηματογράφο. Διηύθυνε την πολιτιστική έκδοση “Highlights”. Έχει γράψει τα βιβλία: “Η συνάντηση” (νουβέλα, Ίνδικτος, 2002), “Βαθύ πηγάδι” (μυθιστόρημα, Ίνδικτος, 2003), “Ο βαθμός δυσκολίας” (μυθιστόρημα, Ίνδικτος, 2004), “Παραβολή” (νουβέλα, Καστανιώτης, 2006), “Η εφεύρεση της σκιάς” (μυθιστόρημα, Καστανιώτης, 2008), “Τερματικός σταθμός” (θεατρικό έργο, Εξάρχεια, 2015), “Η πόλη και η σιωπή” (μυθιστόρημα, Καστανιώτης, 2013), “Το πέρασμα” (μυθιστόρημα, Μεταίχμιο, 2016), και έχει λάβει μέρος σε συλλογικά, θεματικά λογοτεχνικά εγχειρήματα.

Ποιητική Συλλογή: Ο “Κούκος”

Εισαγωγικό σημείωμα: Νίκος Κατσιαούνης

Ο *Κούκος* (εκδ. Θράκα) αποτελεί την πρώτη ποιητική συλλογή της Πελαγίας Φυτοπούλου. Μέσα από ένα νεορομαντικό, αλλά και ρεαλιστικό, πλαίσιο τα ποιήματα της Φυτοπούλου έρχονται να διαταράξουν με άμεσο τρόπο την κανονικότητα της καθημερινής ζωής. Συνειδητό και ασυνείδητο, ρεαλισμός και φαντασία, πρόζα και αλληγορία συνυπάρχουν αρμονικά μέσα στον *Κούκο*. Παίζοντας με διάφορα μοτίβα ποιητικής αποτύπωσης, με έναν συνδυασμό σκληρού και παράλληλα ευαίσθητου λεξιλογίου, με (α)ναρχικά και (ά)ναρχα ποιήματα, με επιρροές από τους μπητνικ αλλά και τον Καρούζο, η Φυτοπούλου μάς παραδίδει μια αρκετά ενδιαφέρουσα ποιητική συλλογή που αξίζει να διαβαστεί. Δημοσιεύουμε στη Βαβυλωνία δύο ποιήματα από τη συλλογή της και την ευχαριστούμε για την παραχώρηση.

Ε

ο κόσμος μας δεν υπάρχει
ούτε εμείς είμαστε άνθρωποι

ψάρια είμαστε
οργώνουμε ένα κομμάτι γαλάζιο
ο ουρανός μάς ταΐζει ακρωτηριασμένα πόδια
βιάζεται να μεγαλώσει
η πολιτεία ορθοπόδησε
κοκκίνισε επαίνους
σύντομα όμως θα μας ζητήσουν
τα πόδια πίσω
και η πολιτεία θα πέσει
σαν αδούλευτη αστραπή
πάνω στα γραφόμενά μας
η ποίηση θα συρθεί
σαν φίδι που δεν του δόθηκε
η δέουσα προσοχή
και τότε θα βγάλει χέρια
και τα χέρια όταν θέλουν
χτυπάνε στην καρδιά

ΠΟΙΗΤΙΚΟΣ ΑΝΤΙΡΡΗΣΙΑΣ

ελεύθερη διακίνηση ιδεών. προσβλέπω σ' αυτό. γράφω
γι' αυτό. έχω μια ακρίδα στο στόμα. πηδάει από δόντι
σε δόντι. από σύμφωνο σε σύμφωνο. πάει πέρα δώθε.
κάνει τραμπάλα πάνω στα λόγια σας. προσβάλλει την
αλφαβήτα σας. είμαι η ένοπλη πάλη των αυτιστικών.
έχω μια ακρίδα στο στόμα. ομοφυλόφιλη. απ' τη
μέση και πάνω. παίρνουμε δωρεάν εισιτήρια για
τις ταινίες του Αλμοδόβαρ. μας μυρίστηκαν οι μητριές
(μπάτσοι). καρφωτή. με ψάχνουν εξονυχιστικά. η
ακρίδα κρύβεται στη δεξιά κουφάλα. το προτελευταίο
δόντι. απ' τη μάνα μου το 'χω σακάτικο. το μικρό μου
μνήμα. γιατί πάντα ένας τάφος μένει ανοιχτός. δε βρήκαν
τίποτα. έχουμε ξανακρύψει εβραίο. ο Τζων Γουέιν με
πλησιάζει. γελάει. και λέει στους σερίφηδες. όρνια
ε, όρνια, δε βλέπετε; είναι παιδί με ειδικές ανάγκες.
παρά τούτα με απέλασε. τελευταίο γαλόνι για τη

σύνταξη.

οι ποιητές μάς ξεναγούν στην απαγορευμένη ζώνη.
εκεί που ο θεός επέτρεψε μονάχα ένας να περπατήσει.
ο παραμικρός αναστεναγμός μπορεί να σε συντρίψει.
κρατούν καλαθάκια με σερβιέτες, δημητριακά και
αγκινάρες Πρεβέζης. εγώ παριστάνω το Χριστό. (κι ας
μην ξέρω το Φ.Π.Α. μιας τέτοιας επιχειρηματικής
δραστηριότητας). θέλω να βιώσω εκείνον τον πρώτο
κομμουνισμό. τον ημίγυμνο. τον πρωτόγονο. να
καμαρώσω κρεμασμένο στον ουρανό το υπαρξιακό
προβάδισμα. εγώ! είμαι μπροστά ακόμη και στη
φάση που ο γαλανομάτης αποδίδει τα του Καίσαρα.
εγώ του σήκωσα το χέρι. απολαμβάνω το παρακράτος.
το σπίτι του Γκοντό είναι μικρό.
ω, μεταμοντέρνα χαρά
γύρνα και δες τα χθεσινά.
ο σκώληξ γυρεύει συντροφιά.
τέτοια ώρα τα νεκροτομεία είναι κλειστά.
σε κάποιον έπεσε βαρύ το ανθρώπινο κρέας.
δυο χιλιάδες χρόνια σε τραγουδάω και συ
ψηφίζεις κ.κ.ε.
άλλοι πετούν αποτσίγαρα στους δρόμους
για τα προζόνια.
άλλοι φτιάχνουν χιονάνθρωπο από παιδικά οστά.
κι εγώ μαζεύω Τρωαδίτισσες στη βροχή.
το ποιητικό μου ζώο είναι μικρό. χωράει στην κιβωτό σας.
κάνω λάθος; τι; δε δέχεστε ακρίδες με κουσούρι;
μα, είμαι κούκος, Κύριε.
αχ, πόσο μου λείπει ο Βαραββάς.

Οι τοίχοι έχουν τη ΔΙΚΗ ΜΑΣ ιστορία... Ημερολόγιο 2017 | Γκράφιτι από Μεξικό και Ελλάδα

Ημερολόγιο αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας 2017.

Τα έσοδα από την πώληση του θα διατεθούν στον EZLN.

Ο Ντουρίτο λέει ότι η εξέγερση δεν έχει καμιά όρεξη να σκύψει και να δει τι υπάρχει από την άλλη μεριά του τοίχου, ούτε και να περάσει από την μια μεριά στην άλλη θέλει, «εκείνο που θέλει» -λέει ο Ντουρίτο- «είναι να αδυνατίσει τον τοίχο έτσι που να καταρρεύσει, και, έτσι, να μην υπάρχει ούτε μία ούτε άλλη μεριά, ούτε πάνω ούτε κάτω. Και μιας και μιλάμε για τοίχους, ένας τοίχος χωρίς γκράφιτι είναι σαν ένας κόσμος χωρίς εξεγερμένους, δεν αξίζει δηλαδή τον κόπο»...λέει ο Ντουρίτο...

Σημεία Διακίνησης: ΠΑΓΚΑΚΙ (Γ.Ολυμπίου 17-Κουκάκι), Λακαντόνα (Ηπίτου 4-Σύνταγμα), ΣΥΝ.ΑΛΛΟΙΣ (Νηλέως 35-Θησείο), Γιουκάλι (Πλατεία Μεσολλογίου 3-Παγκράτι) και σε κεντρικά βιβλιοπωλεία.

Επικοινωνία: info@pagkaki.org, info@synallos.org,
info@lacandona.gr

Τηλ.: 210.34.56.681, 213.000.99.27

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

Δε.	Τρ.	Τε.	Πε.	Πα.	Σα.	Κυ.	Δε.	Τρ.	Τε.	Πε.	Πα.	Σα.	Κυ.	Δε.	Τρ.	Τε.	Πε.	Πα.	Σα.	Κυ.
26	27	28	29	30	31	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	01	02	03	04	05

Το είπαν τέχνη του δρόμου. Και έριξαν δίχτυα να το αιχμαλωτίσουν, να το εξημερώσουν. Και το γκράφιτι βρέθηκε να στολίζει κατά παραγγελία όψεις καταστημάτων και επιφανείς μεσοτοιχίες, βρέθηκε σε γκαλερί και πολυτελείς εκδόσεις. Πράγμα παράξενο όμως, ατίθασες εικόνες και επιγραφές, στένσιλ και ζωγραφιστές κραυγές, συνεχίζουν το ατίθασο κρυφτό τους με όσους τις καταριούνται ως επικίνδυνη και καταστροφική αστική αρρώστια. Κρυφτό παράξενο κι αυτό. Τι σημαίνει αλήθεια το γκράφιτι να επιδιώκει να φαίνεται και μαζικά σε όλο και πιο περίοπτα σημεία σαν τα τρένα, το μετρό, τις πλατείες και τους τοίχους εγκαταλειμμένων και μη κτιρίων, πάνω σε διαφημιστικές αφίσες, παντού και ταυτόχρονα να κρύβονται με προσοχή η ίδια η διαδικασία της παραγωγής του και οι δημιουργοί του; Τι σημαίνει να θέλει να είναι ανώνυμο και ταυτόχρονα να υπογράφεται συχνά με μυστηριώδεις συνθηματικές υπογραφές, υπογραφές που δοξάζουν τολμηρούς γκραφιτάδες και ομάδες (crew) καθώς βρίσκονται οι ίδιες ή τα έργα που υπογράφουν σε σημεία που απαιτείται τόλμη και σε σημεία με πολύ ρίσκο;

Οι κυνηγημένοι, οι εξεγερμένοι, οι ανήσυχοι, εκείνοι και εκείνες που έχουν λόγους να κρίνουν τον κόσμο που ζουν, να τον εχθρεύονται, εκτοξεύουν συχνά τις γκράφιτι χειρονομίες τους στο σώμα της πόλης. Άλλοτε συνειδητά επιθετικές και κραυγαλέες, βεβηλώνοντας συχνά ιερές αναπαραστάσεις ή διαφημιστικές ευδαιμονικές εικόνες, εξαπολύοντας εξίσου συχνά τη γοητεία των επινοητικών χρωμάτων και σχημάτων εναντίον της γκρίζας αστικής καθημερινότητας...γκράφιτι συνεχίζουν να χειρονομούν εναντίον αυτού εδώ του αστικού παρόντος, να περιγελούν ή να σαρκάζουν πικρά τις αξίες του.

Δοκιμάσαμε να φέρουμε σε σύγκριση, εκρηκτική ίσως και με απρόβλεπτες συνέπειες, εικόνες γκράφιτι από δυο μεριές του κόσμου. Από το Μεξικό και την Ελλάδα. Μας φάνηκε ότι και στα δύο αυτά μέρη ανθίζει ανυπότακτη μια παραγωγή γκράφιτι που αποσταθεροποιεί ευρηματικά τις απατηλές προσδοκίες της αστικής φαντασμαγορίας που μας περιτυλίγει. Εικόνες-χειρονομίες, «βέβηλες» εγγραφές που απευθύνονται και επιδιώκουν να παροτρύνουν, να αποκαλύψουν, να διαψεύσουν, να καλλιεργήσουν την οργή, αλλά και να απελευθερώσουν όνειρα. Εικόνες-χειρονομίες που άλλοτε υπαινίσσονται ένα μήνυμα και άλλοτε το βροντοφωνάζουν. Εικόνες-χειρονομίες που ολοφάνερα γέννησαν ομάδες στρατευμένες σε ένα σκοπό ή ένα κίνημα, αλλά και εικόνες μοναχικών ίσως δημιουργών που συλλαμβάνουν συλλογικές αγωνίες.

Τίποτα ίσως από την ενεργό παρουσία των γκράφιτι στην πόλη δεν παραμένει στην αναπαράσταση τους με φωτογραφίες στο ημερολόγιο αυτό. Όμως κάτι από τη χημεία της διαβρωτικής αποσταθεροποιητικής τους επίδρασης στη φαντασία μας μπορεί να διαγνωστεί στη φευγαλέα σύγκρισή τους, στην άτακτη και απρογραμμάτιστη συμπερίληψή τους στο περιβάλλον ενός σπιτιού ή ενός χώρου δουλειάς. Ίσως μια υπόμνηση, μια αναρώτηση, ένα χαμόγελο συνενοχής να σχηματίζεται τις φορές εκείνες που το βλέμμα τις συναντάει κρεμασμένες σε ένα τοίχο οικείο. Ίσως πάλι στο πυκνό τους νόημα να βρίσκουμε τη συνόψιση μιας πράξης άρνησης, μιας πράξης αμφισβήτησης, μιας υπόσχεσης μελλοντικού

αγώνα. Γιατί χρειαζόμαστε καθετί που μπορεί να παρακινήσει τη σκέψη, να δείξει με εικόνες και λόγια -αιφνιδιάζοντας κάποτε τις κοιμισμένες αισθήσεις μας- ότι ο κόσμος μας μπορεί να είναι και αλλιώς.

"Ο Ντουρίτο λέει ότι η εξέγερση δεν έχει καμιά όρεξη να σκύψει και να δει τι υπάρχει από την άλλη μεριά του τοίχου, ούτε και να περάσει από την μια μεριά στην άλλη θέλει, «εκείνο που θέλει» -λέει ο Ντουρίτο- «είναι να αδυνατίσει τον τοίχο έτσι που να καταρρεύσει, και, έτσι, να μην υπάρχει ούτε μία ούτε άλλη μεριά, ούτε πάνω ούτε κάτω. Και μιας και μιλάμε για τοίχους, ένας τοίχος χωρίς γκράφιτι είναι σαν ένας κόσμος χωρίς εξεγερμένους, δεν αξίζει δηλαδή τον κόπο»...
λέει ο Ντουρίτο...

Si no luchamos
juntos, nos
matarán por
separado...

Το ημερολόγιο εκδίδουν η ομάδα Αλάνα,
ο Συνεταιρισμός Αλληλέγγυας Οικονομίας Συν.αλλ.οις,
η συλλογική εργασία Το Παγκάκι και
το συνεταιριστικό παντοπωλείο/καφέ Lacandona.
τηλ. επικοινωνίας: 210.34.56.681, 213.000.9927
ε-μείλ: info@synallois.org
Τα έσοδα από την πώληση του ημερολογίου θα διατεθούν
στον EZLN, Ζαπατιστικός Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση

Η αλογάριαστη γενιά: Πεζογραφία και ποίηση στην Ελλάδα του 1920

Το περιοδικό Έρμα σας προσκαλεί την **Τετάρτη 14 Δεκεμβρίου 2016**
στις **20:00** στο βιβλιοπωλείο «**Επί λέξει**» (Ακαδημίας 32 &
Λυκαβηττού, Αθήνα) στην εκδήλωση: **“Η αλογάριαστη γενιά:
Πεζογραφία και ποίηση στην Ελλάδα του 1920”**

θα μιλήσουν:

Χριστίνα Ντουριά (καθηγήτρια Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ)

Στέφανος Ροζάνης (καθηγητής Φιλοσοφίας)

Κωνσταντίνος Τζαμιώτης (συγγραφέας)

Διαβάζει ο ηθοποιός Γιώργος Κέντρος
Συντονίζει ο σκηνοθέτης Ορέστης Τάτσης (περιοδικό Έρμα)

Τετάρτη
14 Δεκεμβρίου
2016
στις
20:00

Το περιοδικό **το Έρμα** σάς προσκαλεί
στη συζήτηση με θέμα:

«Η αλογόριαστη γενιά»

Πεζογραφία και ποίηση στην Ελλάδα του 1920

Θα μιλήσουν:

Χριστίνα Ντουνιά
(καθηγήτρια Νεοελληνικής
Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ)

Στέφανος Ροζάνης
(καθηγητής Φιλοσοφίας)

Κωνσταντίνος Τζαμιώτης
(συγγραφέας)

Διαβάζει ο ηθοποιός
Γιώργος Κέντρος

Συντονίζει ο σκηνοθέτης
Ορέστης Τάτσης
(περιοδικό Έρμα)

Βιβλιοπωλείο
«Επί λέξει»

Ακαδημίας 32 &
Λυκαβηττού, Αθήνα

το Έρμα
καλλιόμοι λόγια και κριτικές

Ο Μπομπ Πήρε το Νόμπελ. Γιατί όχι;

Τάκης Άκος

«Don't criticize what you can't understand»
(Μην κριτικάρεις αυτό που δεν καταλαβαίνεις)
Bob Dylan

«Ο Ντύλαν είναι το φετινό Νόμπελ Λογοτεχνίας», είπαν από τη Σουηδική Ακαδημία. Και μετά; Σάλος! Αντέδρασαν κάποιοι, άλλοι εκθείασαν. Ο Νέγκρι εκτιμά ότι «η επιλογή αυτή (της Σουηδικής Ακαδημίας) συμπίπτει και με την κόπωση του νεοφιλελευθερισμού, μια κόπωση η οποία διαδίδεται ακριβώς και εξαιτίας των ανισοτήτων... η κίνηση αυτή αποτελεί και ένα πλήγμα για τον Ντόναλντ Τραμπ». Η γενιά του '60, καλλιτέχνες και συγγραφείς, όπως ο Στίβεν Κινγκ, υπερθεμάτισαν. Άλλοι ξεσπάθωσαν και βγάλαν τα απωθημένα τους. Κουβέντα να γίνεται...

Ο Ντύλαν έχει βραβευθεί και στο παρελθόν. Το 1970 ως επίτιμος Διδάκτορας της Μουσικής από το Πανεπιστήμιο του Princeton. Ένοιωσε πολύ άβολα στην εκδήλωση, ιδιαίτερα όταν τον μετέφεραν με λιμουζίνα και του ζητήθηκε να φορέσει τήβεννο, διαφορετικά δεν θα τον βράβευαν. Στο τραγούδι του «Day of the Locusts» περιέγραψε αυτή την εμπειρία:

*«Έβαλα κάτω τη ρόμπα μου, πήρα το δίπλωμά μου,
πήρα από το χέρι την αγαπημένη μου και την κάναμε μακριά με το αυτοκίνητο.*

*Κατευθείαν για τους Μαύρους Λόφους της Ντακότα,
σίγουρα ήταν ευτυχές να βγούμε από εκεί ζωντανοί».*

Αργότερα, το παλαιότερο πανεπιστήμιο της Σκοτίας Saint Andrews τον έχρισε Επίτιμο Διδάκτορα της Μουσικής, σαν μια αναγνώριση

του έργου του ως «εξαιρετική συνεισφορά στον μουσικό και λογοτεχνικό πολιτισμό». Το παρέλαβε χωρίς να πει λέξη! Ουδείς γνωρίζει παρά μόνο ο ίδιος αν προτίθεται να πάει στη Στοκχόλμη για να παραλάβει το Νόμπελ του και να τριτώσει το κακό. Απρόβλεπτος γαρ...

Ο Ντύλαν, εκτός από μουσικός, είναι και ένας σπουδαίος ζωγράφος, γλύπτης και σκιτσογράφος, καθώς και συγγραφέας δύο βιβλίων, του *Tarantula* και του *Chronicles-Volume 1*. Από το 1994 έχει δημοσιεύσει έξι βιβλία με τη δουλειά του. Το 2014 εκδόθηκε το βιβλίο *Lyrics: Since 1962*.

Δεν είναι εύκολο να κατανοήσεις τους λαβυρίνθους του Ντύλαν. Αν θέλει κάποιος να ασχοληθεί με την περσόνα του, μπορεί να διαβάσει το βιβλίο του Robert Shelton *No direction home* –υπάρχει μόνο η αγγλική έκδοση– που φωτίζει την πολυσχιδή και ανήσυχη προσωπικότητά του. Σε αυτό το βιβλίο, μέσα από διαλόγους με τον συγγραφέα περί της ποιητικής ή μη των στίχων του, δεν αποδέχεται ότι είναι ποιητής. Εύγλωττα έχει πει: «Είμαι οι λέξεις μου».

Ντύλαν και Γκίνσμπεργκ στον ταφο του Κέρουακ, 1975

Ο Ντύλαν είναι ένας τροβαδούρος που ακούγεται σαν μελοποιημένος Ρεμπώ. Δεν έκανε υπέρβαση μόνο με τη μουσική του. Άφησε το στείρο, κατά τη γνώμη του, περιβάλλον της folk

και των τραγουδιών διαμαρτυρίας που τον καθιέρωσαν στον κύκλο των διανοούμενων του Village αλλά και κινήματος της Νέας Αριστεράς. Το σημαντικό είναι ότι αυτός άλλαξε όλη τη φόρμα και το περιεχόμενο της μέχρι τότε ρηχής ρητορικής των στίχων, εγκαθιδρύοντας πιο πυκνά και περίπλοκα σχήματα, σαφώς επηρεασμένος από τους Γάλλους συμβολιστές, αλλά και αντλώντας από γίγαντες της παγκόσμιας λογοτεχνίας, αναπλάθοντάς τα με τον δικό του μοναδικό τρόπο. Ας αντιπαραβάλει κάποιος το «It's alright ma» με αποσπάσματα από την *Έρημη Χώρα* του T.S. Elliot.

Δεν είναι υπερβολικό να ειπωθεί ότι ο Ντύλαν είναι βασικός πυλώνας της ροκ μουσικής και της αντικουλτούρας εν γένει. Ίσως και ο πιο εγκεφαλικός συνθέτης – οι άλλοι δύο, κατά τη γνώμη του γράφοντος, είναι ο Zappa και ο Lennon. Ο Ντύλαν άλλαζε προσωπεία παίζοντας με την περσόνα του – *masked and anonymous*. [1] Και βέβαια βίωσε μια ζωή γεμάτη αντιφάσεις, από τα τραγούδια διαμαρτυρίας (protest songs) και τον Woody Guthrie στην ψυχεδέλεια, στον Ιουδαϊσμό αλλά και στον Χριστό• και τώρα, στα 75 του χρόνια, στις διαφημίσεις της Κράισλερ, σε εκπομπή στο ραδιόφωνο, ενώ πρόσφατα εντρυφά στο έργο του Frank Sinatra!

Ο Ντύλαν, οχυρωμένος πίσω από τα μαύρα γυαλιά του επί σκηνής ή και έξω απ' αυτή, είναι ένας παρατηρητής των καιρών που αλλάζουν. Καταγράφει, δεν προτείνει. Αποποιήθηκε μετά βδελυγμίας τον τίτλο του ηγέτη (leader) που κάποιοι πήγαιναν να του φορτώσουν. «Ήθελαν να βγω έξω και να πάρω τα ηνία της επανάστασης. Το μόνο για το οποίο νοιαζόμουν τότε ήταν αν είναι κουρδισμένες οι χορδές της κιθάρας μου και πώς να προφυλάξω τα παιδιά μου από τις ορδές των παρείσακτων που πολιορκούσαν το σπίτι μου», έλεγε τις μέρες του Γούντστοκ (έμενε στην περιοχή, τα μάζεψε κι έφυγε και δεν συμμετείχε ούτε στο ομώνυμο φεστιβάλ το 1969).

Εάν αφήσουμε κατά μέρος την παραφιλολογία των «σοβαρών» ακαδημαϊκών κύκλων, ντόπιων και ξένων, που ξεκατινιάζονται μεταξύ τους, με πρόσχημα την κριτική και το «αλάθητο» ένστικτο, θα λέγαμε ότι αυτή η απόφαση για το Νόμπελ είναι μια

γροθιά στη σοβαροφάνεια τέτοιων κύκλων. Στο κάτω κάτω της γραφής, σε τι διαφέρει το Νόμπελ από τα βραβεία Όσκαρ της κινηματογραφικής ακαδημίας; «Κερδίζουν» οι καλύτεροι; Και ποιοι είναι οι «καλύτεροι»; Και γιατί να υπάρχουν βραβεία, στην τελική;

Αυτό που αξίζει στην όλη ιστορία είναι μήπως και ταρακουνηθούν κάποιοι αδαείς και, έστω από περιέργεια, δουν τι είναι αυτός ο Ντύλαν αλλά και η γενιά των μπιτ, ίσως και ο Hunter S. Thompson και άλλοι τόσοι αφανείς της αντικουλτούρας που κίνησαν τους τροχούς της αμφισβήτησης διαχρονικά και που μας επηρέασαν στο να αυτο-μορφωθούμε πέρα από τα κανάλια της κυρίαρχης κουλτούρας.

Στην αδηφάγα κοινωνία του θεάματος αρκεί να μην εντρυφήσουμε στο θέαμα και στη θέαση, αλλά να ξεφύγουμε από το επιφανειακό, να το τaráξουμε, να συνθέσουμε φρέσκα μοτίβα ζωής και ενσυνείδησης.

[1] Ο Bowie το έκανε με τον ίδιο τρόπο, αλλά κατεξοχήν θεατρικά (βλ. σχετικό άρθρο στον παρόντα ιστότοπο).

Μπλουζ και Ρεμπέτικου Γωνία

Γιώργος Κτενάς

Υπάρχουν ψυχολογικές και θρησκευτικές δοξασίες που έχουν ως πρότυπο οργάνωσης τη δομή μυστικής αδελφότητας (με ιεραρχία προερχόμενη από τα μασονικά πρότυπα), που στην προσπάθειά τους να εξηγήσουν τα πάντα, δεν εξηγούν τελικά τίποτα. Και συμβιβάζουν, για παράδειγμα, την ύπαρξη ενός παντελεήμονος θεού, με κάποια τεράστια τραγωδία. Άρα ερμηνεύουν και

αποδέχονται την καταστροφή, τον πόνο, ακόμα και τον θάνατο περίπου ως δοκιμασία αγάπης ή, έστω, ως κάποιο σχέδιο θείας Πρόνοιας.

Αποτέλεσμα είναι ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού, που δεν σχετίζεται με το ανοιχτό και τη χειρονομία της απομάγευσης, να παραμένει απαθές και ετερόνομο. Δέσμιο του προνομιακού ρόλου που το ίδιο αποδίδει στον θεό, το κράτος κ.λπ. καθώς έχει συνδέσει την ευτυχία και το μέλλον του με μια στατική πλευρά ιστορίας. Μορφές αυθεντίας, το κράτος, ο θεός κ.α., που έχουν συστηματοποίησει τη σχέση τους με την εξουσία και λειτουργούν ως χωροφύλακες στην υπηρεσία τού παγκόσμιου αρπακτικού οικονομικού Διευθυντηρίου.

Και είναι γεγονός πως ο αργόσυρτος χρόνος των ετερόνομων κοινωνιών αφουγκράζεται άριστα τις επαναλαμβανόμενες τελετουργίες της καθημερινότητας, υποβαθμίζοντας τα σημαντικά γεγονότα. Αφήνοντας στην άκρη ενεργά υποκείμενα που, αν και το άξιζαν, δεν είχαν θέση στην επίσημη Ιστορία γιατί έζησαν και έδρασαν ετερόδοξα. Όπως είναι για παράδειγμα οι ρεμπέτες και το ρεμπέτικο τραγούδι. Ήταν όμως τόσο σημαντική η επιρροή τους, που χρειάστηκε σταδιακά να επανατοποθετηθούν στο επίκεντρο της ιστορικής παρατήρησης και αφηγηματικής βαρύτητας. Ακόμα κι αν προερχόταν από το περιθώριο του καθωσπρεπισμού τής κοινωνικής δομής, προκειμένου να υπάρξει μία συγκριτικά πληρέστερη κοινωνική απεικόνιση του κλίματος ολόκληρης εποχής.

Αλλά αυτή η ίδια διαδικασία οφείλει να είναι συνεχής και όχι μίας χρήσης. Από την άποψη πως προκύπτουν συνεχώς σπουδαίες εργασίες (στον χώρο του βιβλίου, της μουσικής, του θεάτρου, του χορού κ.λπ.), που κινούνται όμως έξω από το κανονιστικό πλαίσιο των δημοσίων σχέσεων και των media. Με αποτέλεσμα να γίνονται δύσκολα γνωστά στο ευρύ κοινό, καθώς κατά κανόνα δεν είναι εύκολο να υποπέσουν στην αντίληψη ακόμα και των ψαγμένων. Για να συνεχίσουμε με το ρεμπέτικο τραγούδι, πόσοι μουσικόφιλοι γνωρίζουν πως στα τέλη του 2015 κυκλοφόρησε νέα μουσική εργασία από τον Στέλιο Βαμβακάρη, με τίτλο Επισκέπτης;

Πρόκειται για 17 αριστουργήματα που συναντιούνται στη γωνία του μπλουζ με το ρεμπέτικο, με τρία τραγούδια σε στίχους του Μάρκου και συμμετοχή εκλεκτών μουσικών και τραγουδιστών. Μια φυσική συνέχεια του ρεμπέτικου, ένα κλωνάρι που έλειπε από το δέντρο τού λαϊκού μας τραγουδιού, όπως γράφει στο σημείωμα του δίσκου ο Σωκράτης Μάλαμας που έκανε την παραγωγή.

Είναι σαφές πως ένα συγκεκριμένο γεγονός δεν μπορεί, αυτόματα, να μετατραπεί σε κανονικότητα, αλλά και ούτε να προκύψει από αυτό οριστικό συμπέρασμα. Μια μουσική εργασία, ένα βιβλίο, μία παράσταση, δεν φτάνουν από μόνα τους για να καθορίσουν την πλασιακή αναφορά. Από την άλλη πλευρά όμως (και) ο δίσκος τού Στέλιου Βαμβακάρη στέλνει ένα ακόμα αισιόδοξο μήνυμα, που προέρχεται από το κέντρο του περιθωρίου. Χωρίς τηλεοπτική ή ραδιοφωνική διαφημιστική καμπάνια ή υποστήριξη, αποδεικνύει πως υπάρχει σοβαρή δημιουργική κινητικότητα και, μάλιστα, στο υψηλότερο επίπεδο λαϊκής τέχνης.

Συνέντευξη με τους Los Fastidios + Φωτορεπορτάζ

Συνέντευξη – Μετάφραση: Ιωάννα Μαραβελίδη

Ο Ενρίκο απ'τους Los Fastidios, το ska, punk, oi! συγκρότημα από Ιταλία, μας παραχώρησε μία ιδιαίτερη συνέντευξη στα πλαίσια της προφεστιβαλικής συναυλίας που έδωσαν για το φετινό Διεθνές Αντιεξουσιαστικό Φεστιβάλ του Περιοδικού Βαβυλωνία, το B-Fest (27-28-29 Μαΐου, Αθήνα). Στη συζήτηση μαζί τους μιλήσαμε για τα νέα τους μουσικά σχέδια, τον αντιφασισμό, την πολιτική κατάσταση στη χώρα τους και για πολύ, πολύ... μπάλα. Η συνέντευξη έγινε και δημοσιεύεται από κοινού απ'το Περιοδικό Βαβυλωνία και το Περιοδικό HUMBA!. Ακολουθεί το 1^ο μέρος της.

Ολόκληρη η συνέντευξη θα δημοσιευτεί στο 23ο τεύχος του HUMBΑ!, που θα κυκλοφορήσει τον Ιούνιο.

Απολαύστε την!

Καλώς ήρθατε στην Ελλάδα! Πείτε μας δυο λόγια για τις τελευταίες σας δουλειές μετά από μία μικρή δισκογραφική παύση που είχατε μεταξύ 2009-2014 και ποια είναι τα μελλοντικά σας σχέδια;

Αρχικά θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε όλους! Η Αθήνα είναι καταπληκτική, απολαύσαμε πραγματικά τον χρόνο μας εδώ... την επόμενη φορά ελπίζουμε να κάτσουμε περισσότερο!!!

Τον τελευταίο χρόνο προωθούμε το τελευταίο μας άλμπουμ με τίτλο "Let's do it", που βγήκε το Δεκέμβριο του 2014 και το νέο μας ep "So rude, so lovely" που βγήκε τον Σεπτέμβριο του 2015. Και οι δύο κυκλοφορίες βγήκαν από την δική μας ανεξάρτητη δισκογραφική προσπάθεια, την Kob Records. Είμαστε πραγματικά ικανοποιημένοι με τη νέα μας δουλειά και τους τελευταίους 16 μήνες κάνουμε περιοδίες στον κόσμο γεμάτοι ενθουσιασμό και ενέργεια. Ο ήχος των νέων μας τραγουδιών είναι ο κλασικός ήχος των Los Fastidios, μία μίξη διαφορετικών ήχων απ'το δρόμο και ίσως λίγο περισσότερο ska απ' ό,τι παλιά. Επίσης, έχουμε κυκλοφορήσει 2 βίντεο από τραγούδια της τελευταίας μας δουλειάς. Το βίντεο του τραγουδιού "So Rude, so Lovely" γυρίστηκε στο Αμβούργο με την πολύτιμη βοήθεια και συνεργασία των Skinheads St Pauli.

Το Νοέμβριο του 2015 το ακυκλοφόρητο τραγούδι μας "Oi! around the world" συμπεριλήφθηκε σε μία σπουδαία διεθνής αντιφασιστική συλλογή που περιέχει κομμάτια από Los Fastidios / Moscow Death Brigade (RU) / What We Feel (RU) / Feine Sahne Fischilet (D) και είναι παραγωγής της γερμανικής Audiolith Records, της Voice of the street Records (Russia) και της δικιάς μας KobRecords, με την υποστήριξη των True Rebel Store και Lonsdale in Deutschland. Τα κέρδη από αυτήν τη συλλογή πηγαίνουν στις οικογένειες των Ρώσων αντιφασιστών ακτιβιστών που δολοφονήθηκαν απ'τους ναζιστές τα τελευταία χρόνια.

Είμαστε πραγματικά περήφανοι που είμαστε κομμάτι ενός τέτοιου πρότζεκτ.

Στα τέλη του 2015 ηχογραφήσαμε ένα νέο τραγούδι το οποίο θα συμπεριληφθεί σε ένα CD φόρο τιμής στη μεγάλη γαλλική μπάντα Les Partisans. Αυτό το CD θα κυκλοφορήσει τους επόμενους μήνες. Γενικά η τελευταία χρονιά ήταν πολύ σημαντική για εμάς, ειδικά στον τομέα των συναυλιών, μέσα στο 2015 παίξαμε 102 φορές σε όλη την Ευρώπη και την Νότια Αμερική (κάναμε μία σπουδαία περιοδεία στη Βραζιλία τον περασμένο Ιούνιο).

Το 2016 είναι 25^η χρονιά απ'την δημιουργία της μπάντας και θα κυκλοφορήσουμε κάτι ιδιαίτερο για αυτήν την ειδική περίπτωση... Έτσι, δουλεύουμε ήδη πάνω σε νέα κομμάτια και θα είμαστε έτοιμοι με το νέο μας άλμπουμ πριν το τέλος της χρονιάς. Έχουμε κι άλλες ιδέες, άκρως απόρρητες προς το παρόν!

Μέσω των τραγουδιών σας περνάτε ισχυρά μηνύματα για την διάδοση του αντιφασισμού στα γήπεδα. Ποια είναι η κατάσταση στις κερκίδες της Ιταλίας; Έχει καταφέρει το αντιφασιστικό κίνημα να απομονώσει ρατσιστικές και φασιστικές συμπεριφορές στο χώρο του αθλητισμού;

Ασχολούμαι πραγματικά με το ποδόσφαιρο, λατρεύω την κερκίδα και υποστηρίζω όλες τις Ultras αντιφασιστικές ομάδες στον κόσμο!!! Είμαι «ονειροπόλος» και ελπίζω να δω μια μέρα όλες τις anti-fa ομάδες ενωμένες ενάντια στους πραγματικούς εχθρούς της οπαδικής κουλτούρας: το μοντέρνο ποδόσφαιρο και τον φασισμό/ρατσισμό στα γήπεδα. Η Ιταλία αυτόν τον καιρό δεν βρίσκεται στην καλύτερη στιγμή της για τις αντιφασιστικές κερκίδες. Πολλοί ιστορικοί σύνδεσμοι έχουν κλείσει/διαλυθεί τα τελευταία 10 χρόνια εξαιτίας της αστυνομικής καταστολής και των νέων ποδοσφαιρικών νόμων. Με αυτήν την κατάσταση, οι δεξιές οργανώσεις έχουν βρει την ευκαιρία να επεκταθούν περισσότερο μέσα στα ιταλικά γήπεδα. Στις μεγάλες ποδοσφαιρικές κατηγορίες η κατάσταση είναι αρκετά άσχημη, ενώ στις μικρές είναι κάπως καλύτερα.

Στην Ιταλία, δυστυχώς, για πολλά χρόνια πολλοί σύντροφοι μποϋκόταραν το γήπεδο υποβαθμίζοντας το μόνο ως επιχείρηση και μόδα, ξεχνώντας πως τα γήπεδα είναι ένα πραγματικά σημαντικό μέρος συνεύρεσης για όλες τις γενιές... Πιστεύω πως το ποδόσφαιρο, όπως και τα υπόλοιπα αθλήματα ανήκουν στην κοινωνία. Τα σπορ είναι συνάθροιση, πάθος, χωρίς αποκλεισμούς και διακρίσεις, για όλα τα χρώματα, για όλους τους ανθρώπους. Τα σπορ δεν έχουν τίποτα κοινό με τον φασισμό και τον ρατσισμό, είναι ευγενής άμιλλα, όχι τρελός πόλεμος. Ελπίζω πως όλος ο αντιφασιστικός κόσμος θα το καταλάβει γρήγορα αυτό και πως στο μέλλον το κίνημα θα γυρίσει στις γηπεδικές κερκίδες. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο στην παρούσα φάση να απομονωθούν οι ρατσιστικές/ φασιστικές συμπεριφορές στις μεγάλες επαγγελματικές κατηγορίες. Ελπίζω να δούμε ξανά πίσω στο γήπεδο αυτούς τους παλιούς ιστορικούς συνδέσμους οι οποίοι δημιούργησαν τις δεκαετίες του 70' και το 80' την ιστορία του ιταλικού οπαδικού κινήματος ή ακόμα και νέους συνδέσμους αλλά με την ίδια παλιά νοοτροπία.

Γνωρίζουμε πως η Ιταλία παρόμοια με την Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο μιας μεταξύ άλλων οικονομικής και προσφυγικής κρίσης. Βλέπετε ελπιδοφόρες αντιστάσεις απ'την κοινωνία και τα πολιτικά κινήματα κι αν ναι, ποιες είναι αυτές;

Η οικονομική και προσφυγική κρίση έχει χρησιμοποιηθεί και στην Ιταλία απ'τα δεξιά πολιτικά κόμματα και οργανώσεις ως εργαλεία έτσι ώστε να διαδώσουν το μίσος μεταξύ ανθρώπων και θρησκειών. Ταυτόχρονα, επίσης, στην Ιταλία, πολλές οργανώσεις, συλλογικότητες, καταλήψεις και κοινωνικά κέντρα δουλεύουν ασταμάτητα ενάντια στις κλειστές πολιτικές της κυβέρνησης και κάποιων κομμάτων. Η αλληλεγγύη είναι το όπλο μας που φοβίζει τους ρατσιστές και τους μισαλλόδοξους. Πρέπει να χρησιμοποιήσουμε αυτό το όπλο με τον καλύτερο τρόπο. Ειλικρινά δεν είναι εύκολο να βρεθεί μια λύση για την κρίση αλλά νομίζω πως η συνεργασία μεταξύ όλων των ανθρώπων από τα κάτω είναι το πρώτο βήμα για να ξεπεραστεί αυτή η δύσκολη στιγμή. Είναι η ώρα να σταματήσουν οι αντιπαλότητες μεταξύ των διάφορων

κινηματικών ομάδων και να προσπαθήσουμε να δουλέψουμε όλοι μαζί... Βρισκόμαστε σε μία σημαντική στιγμή της ιστορίας... πρέπει να δουλέψουμε μαζί για να καταστρέψουμε τους τοίχους που η εξουσία και ο καπιταλισμός προσπαθούν να χτίσουν γύρω απ'τους ανθρώπους, γύρω απ'τα έθνη, πρέπει να δουλέψουμε όλοι μαζί για να ανοίξουν τα σύνορα...

Εκτίμησα πραγματικά τους τελευταίους μήνες την προσπάθεια πολλών οργανωμένων οπαδών ανά τον κόσμο (δυστυχώς οι περισσότεροι σε άλλες χώρες παρά στην Ιταλία) που αναλαμβάνουν δράσεις αλληλεγγύης για τους πρόσφυγες... Αυτό είναι πραγματικά ένα σπουδαίο μήνυμα...

Είστε απ'τις λίγες αν όχι η μοναδική μπάντα που καταφέρνετε να συνδυάσετε την skinhead κουλτούρα του αντιφασισμού και του γηπέδου με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων. Πόσο σημαντικό είναι για εσάς η ελευθερία του ανθρώπου σε συνάρτηση με αυτήν των ζώων;

Στη μουσική μου, μιλάω για τη ζωή μου και αυτή απαρτίζεται από όλα αυτά τα στοιχεία. Αναφορικά με τον βεγκανισμό και την απελευθέρωση των ζώων, πραγματικά θεωρώ πως δεν μπορώ να παλεύω για τα ανθρώπινα δικαιώματα ξεχνώντας αυτά των ζώων, θεωρώ ότι είναι ο ίδιος πόλεμος ενάντια στον καπιταλισμό, για το σεβασμό της ζωής. Τα ζώα είναι τα πρώτα θύματα αυτού του άθλιου συστήματος, ενός συστήματος που δεν σέβεται τον άνθρωπο και ακόμα λιγότερο τα ζώα. Το σύστημα εκμεταλλεύεται ανθρώπους και ζώα, χρησιμοποιεί τους ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί τα ζώα όπως την ίδια στιγμή χρησιμοποιεί ανθρώπους για να εκμεταλλευτεί άλλους ανθρώπους. Η μόνη διαφορά είναι πως οι άνθρωποι μπορούν να κραυγάσουν την οργή τους ενώ τα ζώα έχουν μόνο τη δική μας φωνή που μπορεί να τα βοηθήσει, είναι οι τελευταίοι των τελευταίων πάνω σε αυτόν τον κόσμο. Σε κάθε μας συναυλία προσπαθώ να σηκώσω τη φωνή μου γι'αυτά και καλώ τον κόσμο να το σκεφτεί, σε κάθε συναυλία λέω απ'την σκηνή πως αν υπήρχε στον κόσμο περισσότερος σεβασμός για τα ζώα τα πάντα σήμερα θα ήταν καλύτερα και για όλους εμάς και για τον πλανήτη. Δεν είναι ποτέ αργά να ανοίξουμε τα μάτια μας. 0

σεβασμός φέρνει σεβασμό... αυτό πιστεύω.

Φωτορεπορτάζ απ' την συναυλία, 31/03, με **Los Fastidios + The Vagabonds 77 + Against All Odds:**

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIMAN

ELISA DIMAN

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXON

ELISA DIXAN

Φωτογραφίες: Konstantinos Tsakmaz + Elisa Dixan